

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЗДВН
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЛЦДН у м. СУМИ

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.

_____ В. М. Боронос
« ____ » _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

НА ТЕМУ:

«Аналіз і оцінка фінансового стану і перспектив економічного розвитку підприємства»

Освітній ступінь – «бакалавр»

Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма – «Фінанси та облік в підприємстві»

Керівник роботи:

(підпис)

Плікус І.Й.

(ініціали, прізвище)

Студент:

(підпис)

Карачун Д.А.

(ініціали, прізвище)

Група:

Фз-71с

Суми
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри, проф.
_____ В.М. Боронос
« ____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Студент(-ка) групи Фз-71с ЦЗДВН
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітньої
програми – «Фінанси та облік в підприємстві»)

Карачун Дарина Анатоліївна

Тема роботи: *«Аналіз і оцінка фінансового стану і перспектив економічного
розвитку підприємства»*

Затверджено наказом по СумДУ № _____ від « ____ » _____ 2021 р.

Термін здачі студентом завершеної роботи « ____ » _____ 2021 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали державної
статистичної звітності, відомчі постанови, інструкції та положення, матеріали
монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані
фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

- теоретико - методичні аспекти фінансового стану підприємства;
- аналіз фінансового стану ТОВ «НоваПей»;
- вплив результуючих показників на фінансовий стан підприємства.

Дата видачі завдання: « ____ » _____ 2021 р.

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра: доц. Плікус І.Й. _____
(підпис)

Завдання прийнято до виконання « ____ » _____ 2021 р.

_____ (підпис студента)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 53 с., 15 рисунків, 10 таблиць, 5 формул, 3 додатка, 33 джерела

Метою роботи є вивчення фінансового стану та дослідження невід'ємних складових економічної діяльності, що впливають на фінансовий стан ТОВ «НоваПей», та обґрунтування комплексу заходів з покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах.

Об'єктом дослідження є ТОВ «НоваПей».

Предметом дослідження є теоретичні засади та підходи до оцінки фінансово-економічної діяльності підприємства.

Методи дослідження. В процесі вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: аналіз і синтез; сходження від абстрактного до конкретного; діалектичний, абстрактно-логічний і системний (під час здійснення теоретичного та методологічного узагальнення, визначення сутності та функцій, проведення антикризового фінансового управління); розрахунковий та метод порівняння (під час здійснення аналізу фінансового стану товариства); графічний метод. Під час написання роботи використано такі пакети програм, як Microsoft Office Word, Excel, PowerPoint.

В першому розділі роботи розглянуто теоретичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства, а саме: поняття фінансової стійкості та фактори, що на неї впливають, методи аналізу фінансового стану підприємства, класифікація та порядок розрахунку основних показників оцінки фінансового стану.

В другому розділі роботи проведений аналіз діяльності підприємства. Також було оцінено та проаналізовано показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства.

У третьому розділі проведений факторний аналіз основних показників діяльності підприємства, оцінка банкрутства та запропоновано основні шляхи поліпшення фінансового стану підприємства.

**ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, МАЙНО ПІДПРИЄМСТВА
ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ, БАНКРУТСТВО**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність фінансового стану підприємства та принципи її організації.....	7
1.2. Види, класифікація, принципи управління фінансовим станом підприємства.....	9
1.3. Інтегральна оцінка та методи аналізу фінансового стану.....	11
2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «НОВАПЕЙ».....	15
2.1. Аналіз результатів діяльності ТОВ «НоваПей».....	15
2.2. Аналіз платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості.....	21
3 ВПЛИВ РЕЗУЛЬТУЮЧИХ ПОКАЗНИКІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА.....	29
3.1 Факторний аналіз фінансового стану підприємства.....	29
3.2 Оцінка ймовірності банкрутства.....	30
3.3 Напрями покращення фінансового стану ТОВ «НоваПей».....	32
ВИСНОВКИ.....	35
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	39
ДОДАТОК А Структурно-динамічний аналіз фінансового стану ТОВ «НоваПей» , 2018-2020рр.	41
ДОДАТОК Б Класифікація видів фінансового стану підприємства в залежності від значення інтегрального показника фінансового стану.....	52
ДОДАТОК В Класифікація типів фінансового стану підприємства.....	53

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні майже кожне підприємство втрачає свої позиції, опиняючись на межі банкрутства й це пов'язано, насамперед, з непередбаченою фінансово-економічною політикою, відсутністю фінансових ресурсів, й як наслідок погіршенням фінансового стану.

Фінансовий стан підприємства відображає результати господарської діяльності та визначає фінансову спроможність. За результатами аналізу фінансового стану формується фінансова політика та розробляються заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.

В умовах євроінтеграційних процесів для вітчизняного бізнесу постає питання єдиної методики оцінки та аналізу їх фінансового стану, як основи подальшого ефективного функціонування та розвитку.

Теоретичні та практичні аспекти діагностики фінансового стану підприємства досліджені у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: М. Білик, І. Бланка, Бернштейна Л.А., В. Забродського, М. Кизима, Г. Крамаренко, Л. Лахтіонової, Л. Лігоненко, В. Мец, Є. Мниха, Р.Л. Міллера, О. Павловської, В. Савчука, В. Сопко, О. Терещенка, В. Ковальова, Дж.К. Ван Хорн та інших вчених.

Метою роботи є вивчення фінансового стану та дослідження невід'ємних складових економічної діяльності, що впливають на фінансовий стан ТОВ «НоваПей», та обґрунтування комплексу заходів з покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах.

Для досягнення цієї мети поставлено і виконано наступні завдання:

- розкрито сутність оцінки фінансового стану підприємств;
- охарактеризувати основні показники оцінки фінансового стану;
- аналіз основних методологічних підходів та принципів, що складають основу методик оцінки фінансового стану підприємств;
- дослідження невід'ємних складових економічної діяльності, що впливають на фінансовий стан підприємства;
- провести аналіз господарської діяльності та дати загальну оцінку фінансового стану ТОВ «НоваПей»;
- економічно обґрунтувати заходи, які спрямовані на поліпшення фінансового стану ТОВ «НоваПей».

Об'єктом дослідження є ТОВ «НоваПей».

Предметом дослідження є теоретичні засади та підходи до оцінки фінансово-економічної діяльності підприємства.

Методи дослідження. В процесі вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: аналіз і синтез; сходження від абстрактного до конкретного; діалектичний, абстрактно-логічний і системний (під час здійснення теоретичного та методологічного узагальнення, визначення сутності та функцій, проведення антикризового фінансового управління); розрахунковий та метод порівняння (під час здійснення аналізу фінансового стану товариства); графічний метод. Під час написання роботи використано такі пакети програм, як Microsoft Office Word, Excel, PowerPoint.

Структура роботи. В першому розділі роботи розглянуто теоретичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства, а саме: поняття фінансової стійкості та фактори, що на неї впливають, методи аналізу фінансового стану підприємства, класифікація та порядок розрахунку основних показників оцінки фінансового стану.

В другому розділі роботи проведений аналіз діяльності підприємства. Також було оцінено та проаналізовано показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства.

У третьому розділі проведений факторний аналіз основних показників діяльності підприємства, оцінка банкрутства та запропоновано основні шляхи поліпшення фінансового стану підприємства.

Фактологічну основу роботи склали наукові розробки вітчизняних та зарубіжних авторів, нормативно-правові акти, статистичні матеріали та дані бухгалтерської звітності. Для проведення аналізу фінансового стану ТОВ «НоваПей» джерелом слугувала бухгалтерська фінансова звітність підприємства, а саме: Баланс (Звіт про фінансовий стан) (Форма №1), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (Форма № 2).

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансового стану підприємства та принципи її організації

Для того, щоб підприємство ефективно функціонувало та правильно управляло своїми фінансами досить важливим є вивчення фінансового стану підприємства. Важливого значення дослідження фінансового стану підприємства набуває у період розвитку ринкових відносин створення у державі сприятливого інвестиційного клімату, що сприяє зменшенню впливу різноманітних ризиків та ухваленню відповідних рішень щодо запобігання кризовим ознакам на підприємстві.

Досліджуючи фінансовий стан підприємства, необхідно передусім провести оцінку теоретичних підходів до системи поглядів і різних концепцій на сутність поняття «фінансовий стан підприємства», представлених у наукових працях вітчизняних та зарубіжних авторів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 - Підходи до трактування сутності поняття «фінансовий стан підприємства»

Автор	Зміст поняття
О.Я. Базилінська	«Фінансовий стан підприємства розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства» [7].
Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна	«Фінансовий стан - найважливіша характеристика ділової активності, ефективності фінансово-господарської діяльності і надійності підприємства. Він визначає конкурентоспроможність підприємства та його потенціал у ділових стосунках, є основою ефективної реалізації фінансових інтересів усіх учасників господарської діяльності» [17].
О.В. Павловська, М.Д. Білик, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька	«Фінансовий стан - найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, оскільки визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал у діловому співробітництві, оцінює ступінь гарантованості економічних інтересів самого підприємства та його партнерів із фінансових та інших відносин» [25].
Г.В. Савицька	«Фінансовий стан підприємства - це складна економічна категорія, що відображає на певний момент стан капіталу в процесі його кругообігу і здатність суб'єкта господарювання до саморозвитку» [23].
Ю.С. Цал-Цалко	«Фінансовий стан підприємства відображає на певний момент рівень ефективності використання ресурсів у господарській діяльності, або, кажучи точніше, ефективність функціонування механізмів економічної системи» [27].
А.Д. Шеремет, Р.С.Сайфулін, Е.В.Негашев	«Фінансовий стан підприємства характеризується розміщенням і використанням засобів (активів) та характером джерел їх формування (власного капіталу і зобов'язань, тобто пасивів)» [31].
О.О. Шеремет	«Фінансовий стан - рівень збалансованості окремих структурних елементів активів і капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання» [32].

Отже, у визначеннях фінансового стану підприємства науковці виділяють такі параметри, як: використання фінансових ресурсів, конкурентоспроможність, ділова активність, ефективність виробничо-фінансової діяльності, ефективність функціонування механізмів економічної системи, стан капіталу в процесі його кругообігу, використання засобів (активів), використання капіталу, взаємовідносини з іншими господарюючими суб'єктами в діловому співробітництві та ін.

Сутність поняття «фінансовий стан підприємства» та рекомендації щодо проведення його оцінки наведено у чинному законодавстві України (рис. 1.1).

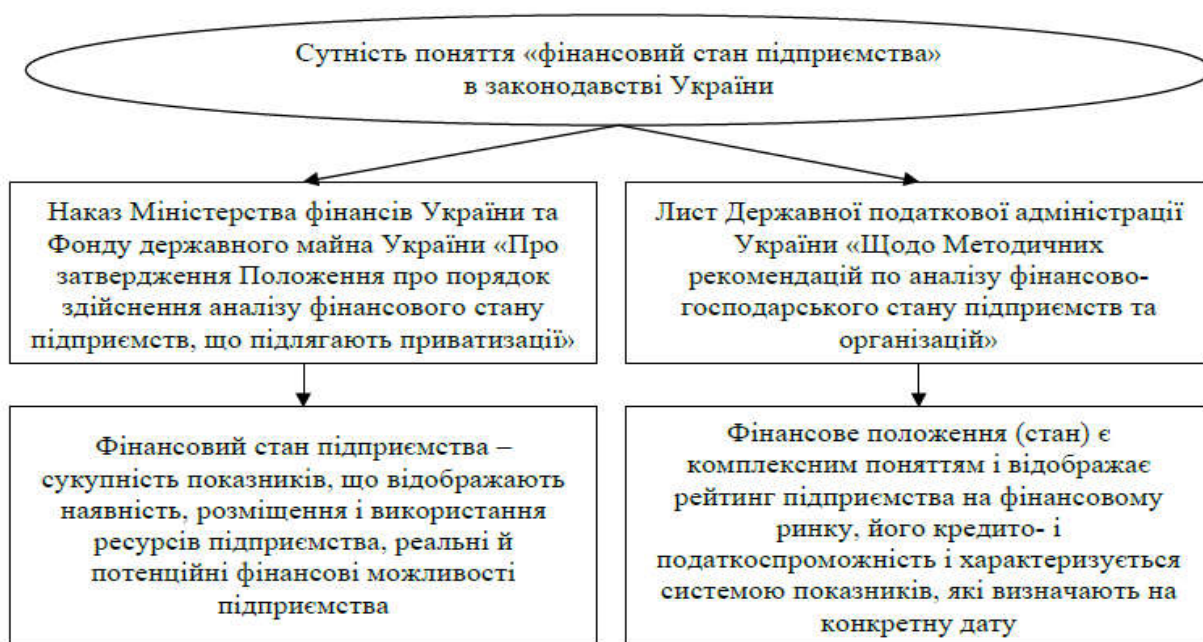

Рисунок 1.1 - Сутність поняття «фінансовий стан підприємства» в чинному законодавстві України

Джерело: узагальнено авторами за даними [22, с.235]

Дослідження нормативних документів свідчить про відсутність єдиних підходів до трактування поняття «фінансовий стан підприємства» в чинному законодавстві України. Узагальнюючи різні трактування науковців щодо поняття «фінансовий стан підприємства», можна зазначити, що під фінансовим станом підприємства слід розуміти економічну категорію, яка відображає наявність, розміщення та ефективне використання активів, власного і позичкового капіталу на конкретну дату.

1.2 Види, класифікація, принципи управління фінансовим станом підприємства

Аналіз фінансового стану підприємства показує, за якими конкретними напрямками потрібно проводити аналітичну роботу, дає можливість виявити найважливіші аспекти та найслабкіші позиції у фінансовому стані певного підприємства. Згідно з цим, результати фінансового аналізу дають відповіді на запитання, які найважливіші засоби слід застосовувати для поліпшення фінансового стану конкретного підприємства в конкретний період його діяльності. Основні завдання фінансового стану підприємства представлені на рис.1.2.

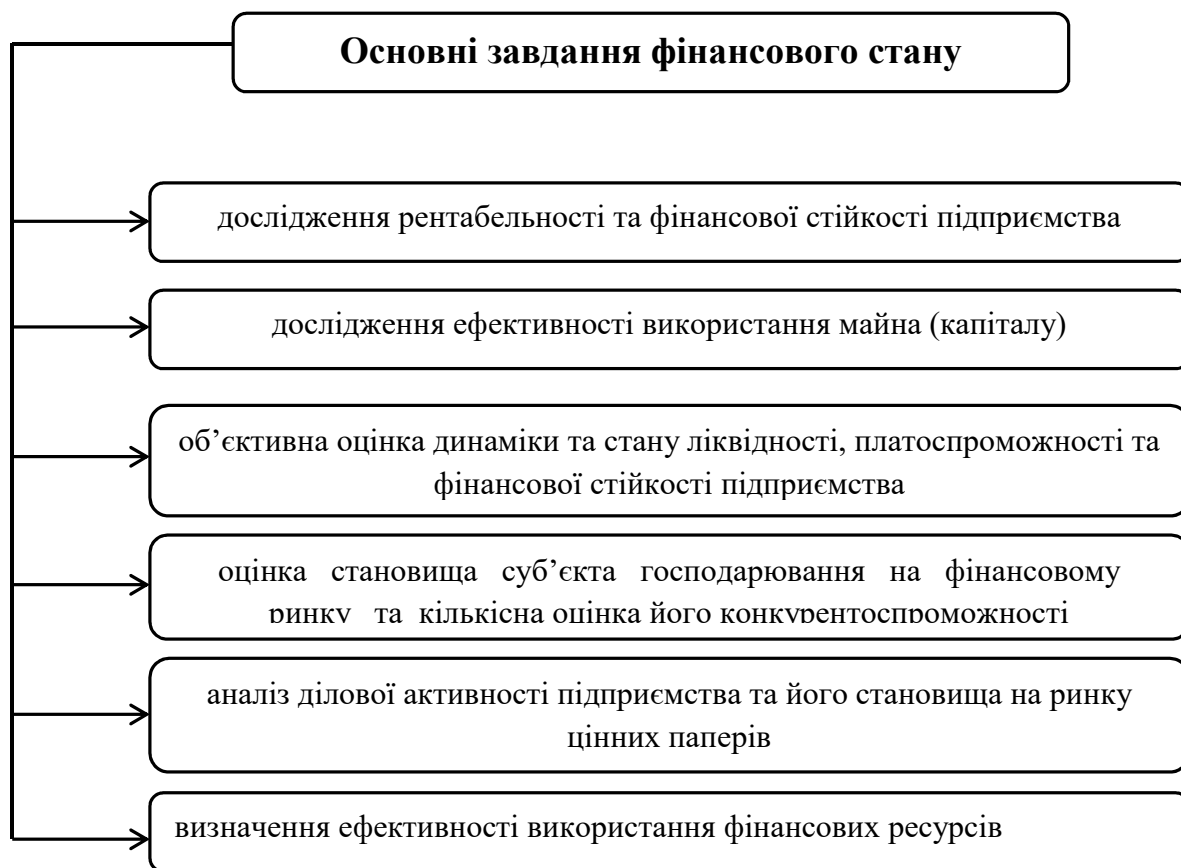

Рисунок 1.2 - Основні завдання аналізу фінансового стану підприємства

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств.

Кредитори й інвестори аналізують фінансовий стан підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками, а також для необхідного диференціювання відсоткових ставок. [21, с.258]

У результаті фінансового аналізу менеджер одержує певну кількість основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну та точну картину фінансового стану підприємства.

При цьому в ході аналізу менеджер може ставити перед собою різні цілі: аналіз поточного фінансового стану або оцінку фінансової перспективи підприємства.

«Розподіл аналізу на фінансовий та управлінський зумовлений розподілом системи бухгалтерського обліку, яка склалася на практиці, на фінансовий та управлінський облік. Обидва види аналізу взаємозв'язані, мають спільну інформаційну базу» [18, с.38]. Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми та методи його здійснення. Існують шість основних прийомів аналізу (таблиця 1.2)

Таблиця 1.2 - Прийоми аналізу фінансового стану

Тип аналізу	Характеристика
Горизонтальний (часовий) аналіз	порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;
Вертикальний (структурний) аналіз	визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат;
Трендовий аналіз	порівняння кожної позиції звітності з низкою попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогнозний аналіз фінансового стану);
Аналіз відносних показників (коефіцієнтів)	розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників;
Порівняльний аналіз	внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної підприємства, порівняно з показниками конкурентів або із середньогалузевими та середніми показниками;
Факторний аналіз	визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їхнє формування та використання. Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства – об'єктивної його оцінки та виявлення

на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й використання фінансових ресурсів – можуть застосовуватися різні методи аналізу.

1.3 Інтегральна оцінка та методи аналізу фінансового стану

Проаналізував публікації щодо оцінки фінансового стану підприємств, зазначимо, що автори вказують «фінансовий стан підприємства характеризується сукупністю параметрів, які виражають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства» [5]. А його оцінка є необхідною умовою для ефективного управління підприємством, для розміщення та використання його ресурсів.

Для оцінки фінансового стану підприємства існує нормативно-правове забезпечення, зокрема: Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій № 81 від 27.06.97 [2]; Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій № 22 від 23.02.98 [3]; Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій № 759/10/20-2117 від 27.01.98 р. [4].

Проаналізувавши літературні джерела авторів, які досліджували це питання, можна визначити такі методи оцінки фінансового стану підприємства: коефіцієнтний; комплексний; інтегральний; беззбитковий; рівноважний, рейтингова оцінка. В табл. 1.3 наведена система напрямків та коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства коефіцієнтним методом.

Таблиця 1.3 - Система напрямків та коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства коефіцієнтним методом [8, с.45].

Напрямок	Коефіцієнти
Ліквідність	Коефіцієнт абсолютної ліквідності Коефіцієнт загальної ліквідності Коефіцієнт критичної ліквідності
Рентабельність	Коефіцієнт рентабельності активів Коефіцієнт рентабельності реалізації Коефіцієнт власного капіталу
Фінансова стійкість	Коефіцієнт автономії
	Коефіцієнт фінансового ризику
	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу
Ділова активність	Коефіцієнт оборотності активів Коефіцієнт оборотності власного капіталу Коефіцієнт оборотності основних засобів

Коефіцієнтний метод передбачає розрахунок системи коефіцієнтів, що висвітлюють різні аспекти господарювання підприємства і враховують вплив як внутрішнього, так і зовнішнього середовищ на фінансовий стан підприємства.

Комплексний метод дає змогу виявити ті напрямки в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також дає змогу досліджувати причини, що їх зумовили. На рис. 1.3 показано схему оцінки фінансового стану підприємства за комплексним підходом.

Рисунок 1.3 - Показники комплексної оцінки фінансового стану підприємства

При інтегральному методі аналіз фінансового стану підприємства визначається інтегральним показником «на базі узагальнюючих показників за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності та якості активів підприємства» [24]. Перевагами цього методу є те, що сукупний (інтегральний) показник можна в будь-який момент доповнити будь-якою кількістю аналітичних напрямків та коефіцієнтів, що дає змогу тримати «руку на пульсі». Недоліком є те, що виникає певна неузгодженість понять «платоспроможність» та «ліквідність».

Методика оцінки фінансового стану підприємства та розрахунок інтегральної оцінки передбачає реалізацію декількох етапів, а саме:

- «визначення основних напрямів оцінки;

- вибір основних фінансових коефіцієнтів за кожним з аналітичних напрямів;
- розрахунок для кожного з коефіцієнтів нормативного значення;
- визначення вагомості окремих коефіцієнтів;
- формування узагальнюючих показників; розробку інтегральної оцінки фінансового стану підприємства» [13].

Загальні показники інтегрального методу оцінки фінансового стану підприємства наведені на рис. 1.4.

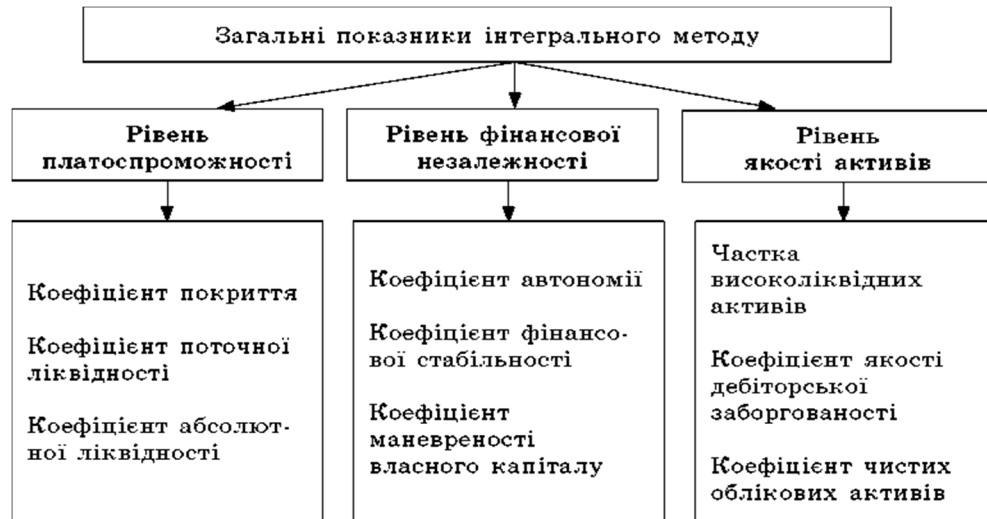

Рисунок 1.4 - Загальні показники інтегрального методу

Критерієм оцінки фінансового стану підприємства в цьому випадку виступає «запас фінансової міцності підприємства, тобто виторг від реалізації, що підприємство має після проходження порогу рентабельності. Отже, чим вищий запас фінансової міцності у відсотках, тим стійкіший фінансовий стан підприємства» [19, 15].

Перевагою цього методу є те, що він включає беззбитковість (базовий аспект діяльності підприємства) та витрати, тому і є сучасним та практичним.

Недоліком є те, що він не узгоджується з такими сторонами оцінки, як конкурентоспроможність, кредитоспроможність, ринкова і ділова активність, тобто він потребує подальшого розвитку.

«Рівноважний метод базується на понятті ліквідності й оцінці фінансового стану підприємства з позицій досягнення рівноваги між ліквідними потоками у сфері господарсько-інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Перша виступає як зона створення коштів, а друга - як зона споживання коштів. Формовані і спожиті в них ліквідні грошові потоки називаються результатом господарської діяльності і результатом фінансової діяльності відповідно. Рівність між цими результатами створює ситуацію ідеальної фінансової

рівноваги підприємства, коли сукупний результат господарської і фінансової діяльності дорівнює нулю» [19]. На рис. 1.5 зображено оцінку фінансового стану підприємства рівноважним методом.

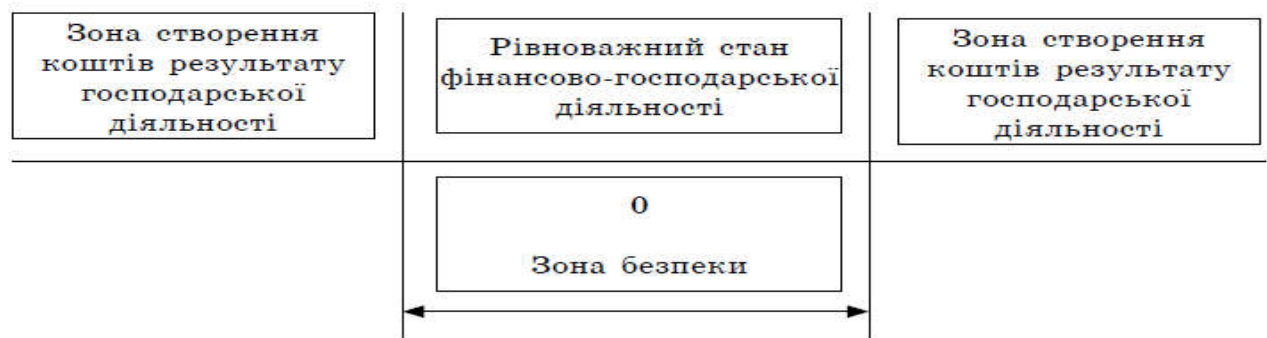

Рисунок 1.5-Оцінка фінансового стану підприємства рівноважним методом [19]

Мету рейтингової оцінки фінансового стану підприємства можна інтерпретувати наступним чином: «у достатньо короткі терміни провести розрахунки на основі обраної математичної моделі комплексного фінансового дослідження операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства - об'єкта дослідження, ідентифікувати фактичні результати та обґрунтувати прогнозний тренд розвитку фінансового стану суб'єкта господарювання у коротко- або довгостроковому періодах» [16]. Фінансова-економічна діяльність підприємства спрямована на надходження і ефективне використання фінансових ресурсів, яке забезпечується раціональним співвідношенням власних і залучених коштів, дотриманням розрахункової і кредитної дисципліни. У додатку Б та В нами наведено види фінансового стану та характеристику 12 типів фінансового стану підприємств в залежності від значення інтегрального показника.

Таким чином, виходячи з проведеного дослідження, можна стверджувати, що універсальність та адекватність запропонованої моделі дозволяє покласти її в основу прогнозування фінансового стану підприємства, тому подальшої розробки потребує модель прогнозування фінансового стану підприємства.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «НОВАПЕЙ»

2.1 Аналіз результатів діяльності ТОВ «НоваПей»

«ТОВ «НоваПей» входить в ГК «Нова Пошта» і надає фінансові послуги під брендом NovaPay (раніше Forpost). Компанію було створено в 2012 році. ТОВ «НоваПей» є платіжною організацією міжнародної платіжної системи «NovaPay», в рамках якої здійснюються перекази коштів. Компанія також є учасником інших платіжних систем. Згідно з даними НБУ за підсумками 2019 р. NovaPay визнано лідером серед усіх систем переказу коштів в Україні, створених небанківськими установами, з часткою ринку – 43,55%. Міжнародна платіжна система «NovaPay» є соціально важливою платіжною системою в Україні» [33].

ТОВ «НоваПей» є фінансовою установою та має право надавати наступні фінансові послуги:

- переказ коштів;
- валютні операції: переказ коштів, торгівля валютними цінностями в готівковій формі;
- надання гарантій та поручительств;
- надання коштів у позику, зокрема й на умовах фінансового кредиту [33].

Ефективність діяльності ТОВ «НоваПей» можна розглянути за допомогою основних показників ефективності виробництва продукції та, в цілому діяльності підприємства. Дані представлені за останні три роки у табличній формі (таблиця А.1). Результати аналізу майнового стану ТОВ «НоваПей» наведено в таблиці 2.1

Таблиця 2.1 - Аналіз майнового стану ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 рр., тис.грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, темп росту (ТР, %)	
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019 /2018	2020/ 2019	2019/ 2018	2020/ 2019
Майно підприємства	1598302	2263268	3090832	664966	827564	141,60	136,57
Необоротні активи підприємства	67012	117015	173884	50003	56869	174,62	148,60
Частка необоротних активів в активах	0,04	0,05	0,06	0,01	0,00	123,31	108,81
Оборотні активи підприємства	1531290	2146253	2916948	614963	770695	140,16	135,91
Частка оборотних активів в активах	0,96	0,95	0,94	-0,01	0,00	98,98	99,52

Проаналізувавши майновий стан ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 рр.,,

можемо сформулювати наступні висновки, що майно підприємства має стрімку динаміку до зростання, у 2019 році порівняно з 2018 роком вартість майна зросла на 41,6%, а в 2020 році порівняно з 2019 роком майно підприємства зросло на 36,57%. У 2020 році вартість майна сягнула суми 3090832 тис.грн. порівняно з 1598302 тис.грн. у 2018 році.

Необоротні активи мають більшу динаміку до зростання ніж оборотні активи підприємства. Вартість необоротних активів за аналізований період зросла з суми 67012 тис.грн. у 2018 році до суми 173884 тис.грн. у 2020 році.

Оборотні активи зросли з суми 1531290 тис.грн. до 2916948 тис.грн. відповідно за аналізований період. На рис. А.1 зображено динаміку майнового стану підприємства. Щодо структури майна, то майже всю частку займають оборотні активи, у 2018 році частка оборотних активів підприємства становила 96%, у 2019 році – 95% та в 2020 році – 94%. Детальніше склад та структура майна підприємства наведена на рисунку 2.1.

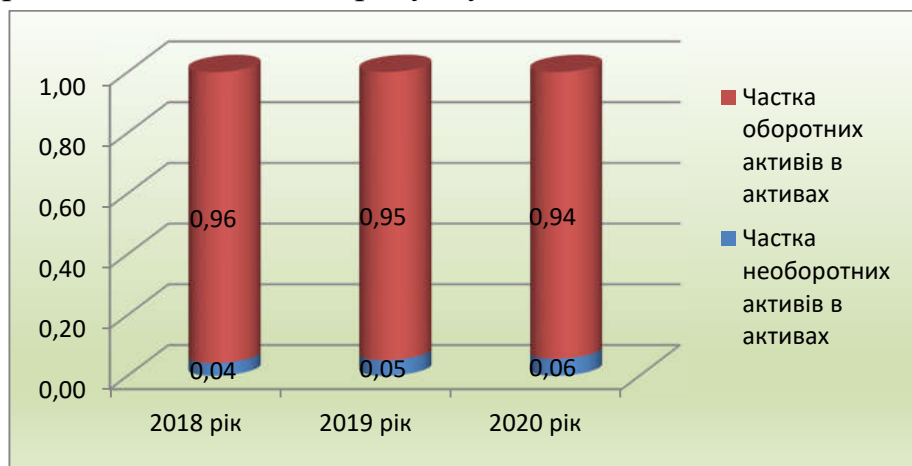

Рисунок 2.1 - Структурно-динамічний аналіз активів ТОВ «НоваПей», %

Узагальнення результатів горизонтального та вертикального аналізу необоротних активів зображено в таблиці А.2

Проаналізувавши структуру і динаміку необоротних активів, бачимо, що найбільшу частку в структурі необоротних активів займають нематеріальні витрати, проте їх частка з кожним роком зменшується, у 2018 їх частка становила – 56,13%, у 2019 році – 49,63% і в 2020 році – 32,34%. Це пов'язано з тим, що у 2020 році на підприємстві з'явилася довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи, яких не було в минулі роки.

Аналізуючи структуру оборотних активів, слід мати на увазі, що стабільність фінансового стану значною мірою залежить від оптимального розміщення засобів за стадіями процесу кругообігу: постачання, виробництво і збут продукції. Структурний і динамічний аналіз оборотних активів ТОВ «НоваПей» наведено в таблиці А.3. Темп росту оборотних активів за

аналізований період становила (190,49%), тобто вартість оборотних активів за аналізований період зростає вдвічі. Найбільшу частку в структурі оборотних активів підприємства займають гроші та їх еквіваленти, їх вартість за аналізований період зростає на 49,29%, проте їх частка з кожним роком спадає. У 2018 році вартість грошових коштів становила 1387084 тис.грн. і займала частку 90,58% у структурі оборотних активів. У 2020 році гроші та їх еквіваленти зросли до суми 2070788 тис.грн., проте їх частка зменшилась до 70,99%. Досить велику частку в структурі оборотних активів займає інша поточна дебіторська заборгованість, якщо в 2018 році її частка становила 8,71%, в 2019 році – 9,38%, то у 2020 році її частка зростає до 28,32% і сягнула суми 826222. Запаси в структурі оборотних активів у 2020 році займають лише 0,07%.

Для наочності аналізу оборотних активів підприємства, використовуючи стовпчикову діаграму, зобразимо графічно їх динаміку на рисунку 2.2.

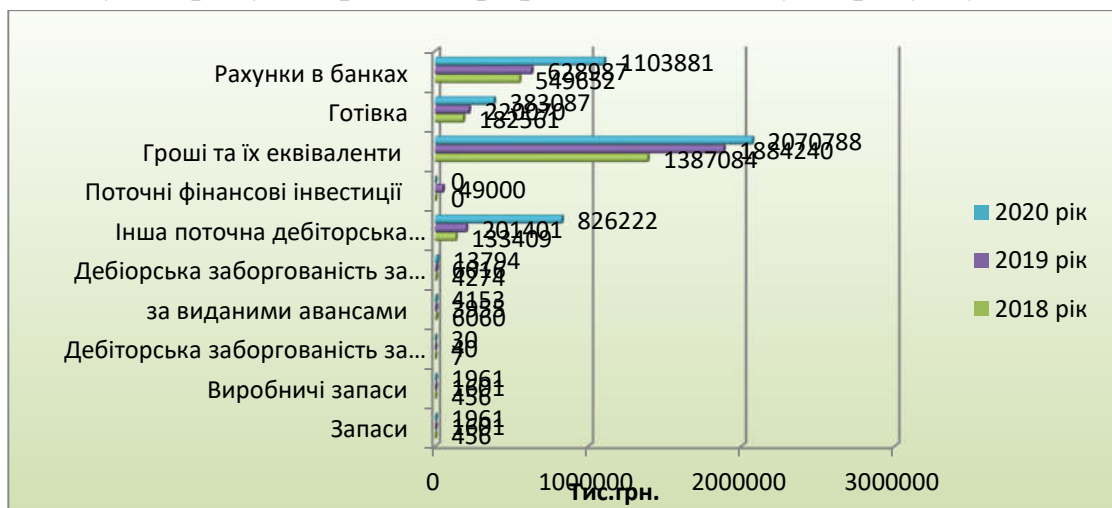

Рисунок 2.2 - Темпи росту оборотних активів за 2018-2020 роки

Структура оборотних активів ТОВ «НоваПей» за 2020 рік зображена на рисунку 2.3.

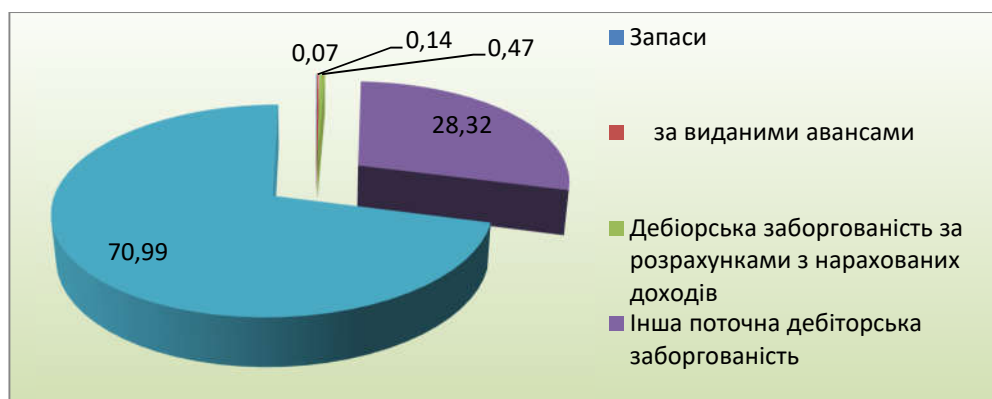

Рисунок 2.3 - Структура оборотних активів підприємства за 2020 рік, %

У фінансовому аналізі має значення співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, тобто вилученого із обороту грошового капіталу

та залученого капіталу в якості джерела фінансування поточних платежів.

Структурно-динамічний аналіз дебіторської заборгованості ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки наведено в таблицях А.4.

Дебіторська заборгованість за 2018-2020 рр. має стрімку динаміку до зростання, темп росту (587,27%). Вартість дебіторської заборгованості у 2018 році становила 143750 тис.грн., у 2019 році – 211412 тис.грн., і в 2020 році зростає аж до суми 844199 тис.грн. Найбільшу частку в структурі дебіторської заборгованості займає інша поточна дебіторська заборгованість, темп росту якої за аналізований період складає (619,32%). У 2018 році її частка становила – 92,81%. 2019 рік – 95,25% і в 2020 році вже 97,87%.

Узагальнення результатів горизонтального та вертикального аналізу власного капіталу проведено в таблиці 2.2. Провівши структурно-динамічний аналіз власного капіталу спостерігаємо, що він має позитивну динаміку до нарощення, темп росту за аналізований період становить (273,15%). Вартість власного капіталу у 2020 році зростає до суми 1378742 тис.грн. порівняно з 504749 тис.грн. у 2018 році. Найбільшу частку в структурі власного капіталу займає нерозподілений прибуток, темп росту якого становить (285,92%). У 2020 році частка нерозподіленого прибутку становила 97,49% у структурі власного капіталу. Збільшення частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності підприємства і підвищення його резервного позикового потенціалу.

Таблиця 2.2 - Структурно - динамічний аналіз власного капіталу тис. грн

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення, %		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Зареєстрований (пайовий) капітал	17000	3,37	17000	2,27	17000	1,23	100,00	100,00	100,00
Капітал у дооцінках	15	0,00	15	0,00	13	0,00	100,00	86,67	86,67
Резервний капітал	17652	3,50	17652	2,36	17652	1,28	100,00	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	470082	93,13	713923	95,37	1344077	97,49	151,87	188,27	285,92
Всього власний капітал	504749	100,00	748590	100,00	1378742	100,00	148,31	184,18	273,15

Структура власного капіталу у 2018-2020 рр. наведена на рис.А.2.

Серед основних чинників, які впливають на зміну власного оборотного капіталу та можуть привести до його дефіциту, можна виділити: систематичну збиткову діяльність підприємства; дорогу матеріально-технічну базу;

незабезпеченість підприємства оборотними активами; відволікання коштів на покриття дебіторської заборгованості; неефективне використання майна; значні суми непродуктивних витрат та втрат.

Аналіз кредиторської заборгованості зображено в таблиці А.5

Провівши аналіз, спостерігає негативну тенденцію до зростання дебіторської заборгованості, темп росту якої становить (156,09%). У 2020 році варієтсь дебіторської заборгованості становила 1706915 тис.грн. Майже всі складові кредиторської заборгованості мали динаміку до зростання за аналізований період. Найбільшу частку в структурі кредиторської заборгованості займають інші поточні зобов'язання, у 2020 році їх частка становила 83,45%. Зростання кредиторської заборгованості негативно впливає на діяльність підприємства, тобто підприємство в змозі вчасно погашати свої зобов'язання. Для наочності аналізу зображено графічно динаміка кредиторської заборгованості підприємства на рисунку 2.4.

Рисунок 2.4 - Темпи росту кредиторської заборгованості ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

Управління кредиторською заборгованістю передбачає використання підприємством найбільш прийнятих для цього форм, обсягів, строків розрахунків з контрагентами.

«Раціональний розподіл та скорочення операційних витрат залежить від впровадження у виробництво науково-технічного прогресу, використання вдосконалених наукових методів організації виробництва і праці. Тому основна мета аналізу шляхів зниження операційних витрат полягає у виявленні і мобілізації наявних на підприємстві резервів виробництва з метою

систематичного зменшення витрат» [12, с.466]. В таблиці 2.3 проведено аналіз динаміки і структури операційних витрат ТОВ «НоваПей» за економічними елементами.

Таблиця 2.3 - Структурно-динамічний аналіз операційних витрат ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки, тис.грн.

Показники	Роки			Питома вага в структурі, %			Відхилення, %		
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019/2014	2020/2019	2020/2013
Матеріальні витрати	34633	34661	24074	2,18	1,82	1,03	100,08	69,46	69,51
Витрати на оплату праці	805867	727167	1312538	50,65	38,24	56,26	90,23	180,50	162,87
Відрахування на соц. заходи	123618	139981	168451	7,77	7,36	7,22	113,24	120,34	136,27
Амортизація	11361	23434	32129	0,71	1,23	1,38	206,27	137,10	282,80
Інші операційні витрати	615450	976176	795986	38,68	51,34	34,12	158,61	81,54	129,33
Разом витрат	1590929	1901419	2333178	100,00	100,00	100,00	119,52	122,71	146,66

Матеріальні витрати також мають динаміку до зростання за аналізований період, їх варість у 2020 році зросла до 2333178 тис.грн. порівняно з 1590929 тис.грн. у 2018 році. Найбільший темп росту за 2018-2020 рр. має амортизація (282,8%). Витрати на оплату праці за аналізований період зросли на 62,87%, відрахування на соціальні заходи збільшились на 36,27%, інші операційні витрати зросли на 29,33%. Лише матеріальні витрати мають динаміку до зменшення за аналізований період, темп росту (69,51%).

Для більш детального аналізу динаміка операційних витрат підприємства відображена на рис.А.4.

Проаналізувавши структуру операційних витрат, спостерігаємо таку ситуацію, що найбільшу частку займають витрати на оплату праці, їх частка у 2020 році становила 56,26%. А найменшу частку становлять сама матеріальні витрати, у 2020 році їх частка становила 1,03%. Структура операційних витрат зображена на рисунку А.5.

Зниження операційних витрат можна досягнути за рахунок економного використання сировини та матеріалів, палива, енергії, ефективнішого використання виробничих потужностей. Це сприятиме зниженню цін на продукцію, покращення використання основних засобів, збільшенню прибутку підприємства і, відповідно, його рентабельності.

2.2 Аналіз платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості

Достатність забезпеченості підприємства власними та залученими фінансовими ресурсами зумовлює його здатність здійснювати ефективну господарську діяльність та розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Зовнішнім проявом фінансової стійкості є ліквідність та платоспроможність.

«Ліквідність підприємства, сутність якої проявляється у можливості підприємства у будь-який момент розраховуватися зі своїми зобов'язаннями (пасивам) за рахунок майна (активів), яке є на балансі, становить одну із необхідних умов забезпечення платоспроможності» [18].

Ліквідність суб'єкта господарювання розкриває свій зміст в тому, як швидко підприємство може продати свої активи, отримати грошові кошти і погасити свої борги – заборгованості перед постачальниками, перед банком з повернення кредитів, перед бюджетом та позабюджетними централізованими фондами зі сплати податків та платежів, перед робітниками з виплати заробітної плати та інше.

«Поняття платоспроможності та ліквідності підприємства є схожими, проте не тотожними, але від ступеня ліквідності залежить платоспроможність, що робить ліквідність ширшим поняттям» [10].

Мета аналізу ліквідності та платоспроможності полягає не тільки в тому, щоб оцінити ліквідність підприємства, його активів і джерел їх формування, а й у тому, щоб на цій основі розробити заходи, спрямовані на поліпшення цих фінансово-економічних показників. «Аналіз ліквідності балансу підприємства якраз дозволяє виявити найважливіші аспекти і слабкі позиції в діяльності суб'єкта господарювання та показує, за якими напрямками потрібно проводити таку роботу, аби домогтись поліпшення фінансового стану підприємства» [8]. «Платоспроможність та ліквідність є одними з найважливіших характеристик господарюючого суб'єкта, які завжди прагнуть оцінити партнери по бізнесу, а також наявні та потенційні кредитори підприємства» [8].

«Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів з активу, згрупованих за рівнем їхньої ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, об'єднаними за строками їх погашення і в порядку зростання цих строків» [8].

Аналіз ліквідності балансу найзручніше здійснювати на основі розрахункової таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Розрахунок ліквідності балансу ТОВ «НоваПей» за 2019-2020 рр.

Актив	Код рядка	2019 рік	2020 рік	Пасив	Код рядка	2019 рік	2020 рік	Платіжний надлишок або недостача	
								2019 рік	2020 рік
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	1165	1884240	2070788	1. Негайні пасиви (П1)	1660-1690	1330063	1505671	554177	565117
2. Активи, що швидко реалізуються (А2)	1125-1155	211412	844199	2. Короткострокові пасиви (П2)	1600-1630	233492	292775	-22080	551424
3. Активи, що реалізуються повільно (А3)	1100	1601	1961	3. Довгострокові пасиви (П3)	1595	4055	5175	-2454	-3214
4. Активи, що важко реалізуються (А4)	1095	117015	173884	4. Постійні пасиви (П4)	1495	748590	1378742	-631575	-1204858
Баланс	1195	2263268	3090832	Баланс	1900	2263268	3090832		

За даними таблиці баланс підприємства, що аналізується, є ліквідним. На кінець звітного періоду: $A1 > П1$; $A2 > П2$; $A3 < П3$; $A4 < П4$. Узагальнення результатів розрахунків, дослідження динаміки зміни коефіцієнтів ліквідності підприємства узагальнено в таблиці А.6.

Аналізуючи показники ліквідності балансу ТОВ «НоваПей», що відображено у таблиці А.6, приходимо до висновків. Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року. На підприємстві ТОВ «НоваПей» у 2018 році коефіцієнт поточної ліквідності становив 1,4 пункти, в 2019 році – 1,42, і в 2020 році 1,71, тобто спостерігаємо динаміку до зростання цього показника, також показник знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно. Це означає, що підприємство вчасно погашає свої поточні зобов'язання оборотними активами. Відповідно на кожну гривню поточних зобов'язань у 2020 році припадало 1,71 грн. оборотних активів. Щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, то він показує скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів. Значення даного коефіцієнта також має динаміку до зростання і знаходиться в межах вище нормативного за весь аналізований період. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість. На ТОВ «НоваПей» цей коефіцієнт знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно. Проте, спостерігається

динаміка до часткового зменшення цього показника. Зменшення даного коефіцієнта пояснюється тим, що темпи росту поточних зобов'язань перевищують темпи росту грошових коштів. Відповідно, якщо у 2020 році значення коефіцієнта абсолютної ліквідності дорівнює 1,21, то це означає, що підприємство протягом короткого часу зможе покрити свої поточні зобов'язання за рахунок грошей та їх еквівалентів. Чистий оборотний капітал має позитивну динаміку до зростання за аналізований період, темп росту (190,37%). Низька ліквідність та платоспроможність підриває довіру до підприємства з боку банків, потенційних покупців та інших контрагентів, що значно знижує можливості залучення додаткових ресурсів та виходу з кризи. Тобто, низька ліквідність та платоспроможність, на фоні збиткової діяльності та недостатньої фінансової стійкості, становить реальну загрозу підприємству.

Застосовуючи графічний прийом, зображено динаміку коефіцієнтів ліквідності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки на рисунку А.5.

Неефективна діяльність підприємства, насамперед збиткова діяльність, призводить до зниження ліквідності та платоспроможності. З іншого боку, низька ліквідність та платоспроможність не дають можливості забезпечити безперебійне постачання ресурсів, що тягне за собою простої виробництва з усіма негативними наслідками.

Важливою складовою частиною методики аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання є аналіз фінансової стійкості.

Для оцінки фінансової стійкості підприємства за допомогою відносних показників доцільно розрахувати наступні показники фінансової стійкості:

1. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) характеризує частку власників підприємства у загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність. Даний коефіцієнт визначається за формулою (2.8)

$$K_{\text{ФН}} = \frac{ВК}{ВМ} \quad (2.1)$$

де ВК - власний капітал; ВМ - вартість майна.

Граничне значення коефіцієнта фінансової незалежності - більше 0,5. Позитивна динаміка - до зростання. Чим вище є значення цього показника, тим вища фінансова стійкість підприємства, тим більш стабільним та незалежним є становище від зовнішніх джерел фінансування і кредиторів.

2. Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнта автономії. Він показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власних коштів. Граничне значення - менше 2,0. Позитивна динаміка цього коефіцієнта до зменшення.

3. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу показує, яку частину в балансі підприємства становить позиковий капітал, та визначається за формулою (2.9)

$$K_{КПК} = \frac{ПК}{ВМ} \quad (2.2)$$

де ПК - позиковий капітал.

Граничне значення коефіцієнта концентрації позикового капіталу - менше 0,5. Позитивна динаміка даного коефіцієнта - до зменшення.

4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні активи, а яка - капіталізована. Даний коефіцієнт розраховується за формулою (2.10)

$$K_{МВК} = \frac{ВОА}{ВК} \quad (2.3)$$

де ВОК - власні оборотні активи (різниця між оборотними активами і поточними зобов'язаннями), ВК - власний капітал. Нормативне значення коефіцієнта маневреності власного капіталу - більше 0,1.

Узагальнення результатів розрахунків, дослідження динаміки зміни показників фінансової стійкості підприємства проведено в таблиці А.7 та рис 2.5.

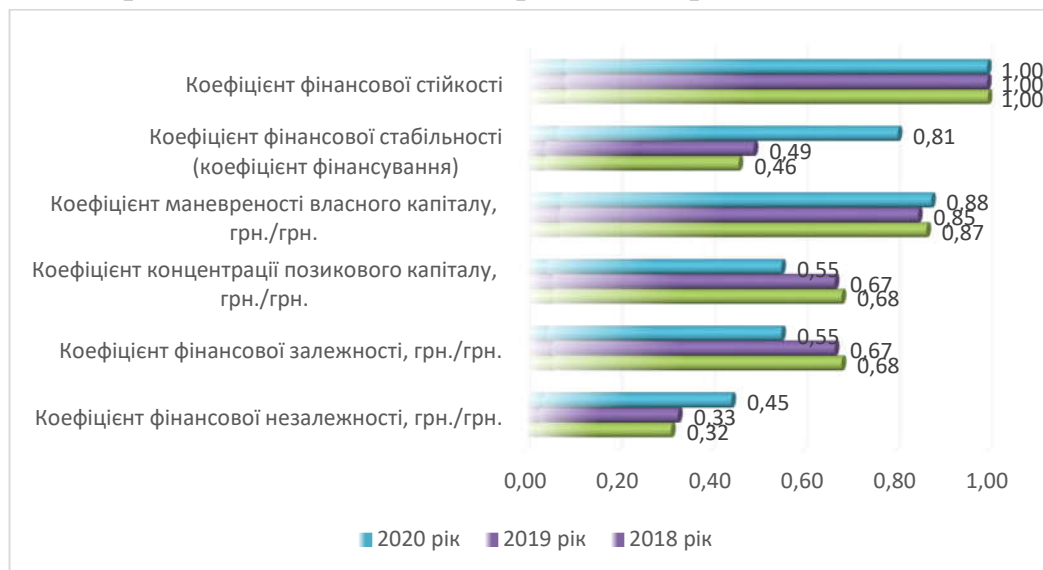

Рисунок 2.5 - Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства

Коефіцієнт фінансової незалежності має динаміку до зростання, що оцінюється позитивно, проте показники перебували нижче рекомендованого значення, у 2018 році коефіцієнт фінансової незалежності становить 0,32, у 2019 році – 0,33 і в 2020 році - 0,45. Попри те, що показник має знаходитись у межах вище 0,5. Коефіцієнт фінансової залежності, як обернений до коефіцієнта

автономії, в ТОВ «НоваПей» у 2020 році становив 0,55. Спостерігається позитивна динаміка до зменшення цього показника з 0,68 у 2018 році, це означає зменшення частки позикових коштів під час фінансування підприємства. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу в динаміці зменшується з 0,68 у 2018 році до 0,55 у 2020 році, що характеризується позитивно і означає зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Даний коефіцієнт показує яку частину в балансі підприємства становить позиковий капітал. Коефіцієнт маневреності власного капіталу практично має сталу динаміку за аналізований період і в 2020 році становить 0,88. Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) характеризує забезпеченість заборгованості власними коштами; перевищення власних коштів над позиковими свідчить про фінансову стійкість підприємства. Коефіцієнт фінансової стійкості показує частку стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі. З аналізу даної таблиці, бачимо, що підприємство нестійке, так як значення коефіцієнта знаходиться в межах нижче нормативного, у 2020 році він становив 0,81. Коефіцієнт фінансової стабільності становить 1 за весь аналізований період, тобто підприємство є стійким.

З даного аналізу, ми можемо зробити висновок, що на підприємстві не має ризику того, що воно може стати банкрутом.

«Ділова активність підприємства є мірилом ефективності роботи підприємства» [14, с. 57]. Метою даного аналізу є «виявлення чинників, які викликають зміни у величині вкладень коштів, а також можливостей вивільнення коштів із зовнішньо-торговельного обігу» [14]. Розраховані показники згруповані в таблиці А.8.

В результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що на підприємстві спостерігається тенденція до підвищення ділової активності.

Як видно з наведених результатів розрахунків за аналізований період з 2018 по 2020 рік, значення і динаміка більшості показників ділової активності оцінюються позитивно. Активи і окремі їх елементи (запаси, дебіторська заборгованість) прискорили свою оборотність.

Основними факторами, що спричинили покращення ділової активності, крім коефіцієнта оборотності власного капіталу, були: суттєве підвищення на обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), темп росту (188,83%) при одночасному меншому темпі росту її собівартості (162,85%). Негативним чинником є зменшення дебіторської заборгованості і збільшенні кредиторської заборгованості

Аналіз складу та структури фінансових результатів діяльності ТОВ «НоваПей» наведено в таблиці А.9. Проаналізувавши дану таблицю ми бачимо, що вартість чистого доходу за аналізований період з 2018 року по 2020 рік зросла з 2043578 тис. грн. до 3858804 тис. грн., що в темпі росту становить (188,83%). Відповідно зростає собівартість реалізованої продукції, її вартість зросла з 1133765 тис. грн. у 2018 році до 1846383 тис. грн. у 2020 році, що в темпі росту становить (162,85%), тобто спостерігаємо, що темп росту виробничої собівартості нижчий за темп росту чистого доходу, це позитивна тенденція на підприємстві, так як збільшення виробничої собівартості продукції призводить до зменшення частини прибутку. З таблиці бачимо, що темпи приросту прибутку (285,92%) та темпи приросту виручки (188,83%) більші за темпи приросту активів (138,65%), тобто підвищення ефективності використання активів відбувалося лише за рахунок зростання цін на продукцію, товари, роботи, послуги. На підприємстві присутні адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Фінансові витрати та інші витрати на підприємстві відсутні. Адміністративні витрати мають тенденцію до зростання, темп росту за аналізований період (149,14%). По витратам на збут спостерігається динаміка до зменшення, темп росту (78,02%). Їх зменшення пов'язане зі скороченням об'ємів реалізації, рекламу, що є негативним явищем для підприємства так як витрати переважають над доходами. Інші операційні витрати у 2018 році становили 97352 тис.грн. у 2019 році – 90235 тис.грн., а у 2020 році зменшились до суми 44746 тис.грн. Зменшення операційних витрат впливає на підвищення прибутку. Інші операційні доходи мають тенденцію до зростання, якщо у 2018 році вони були відсутні, то у 2020 році вже становили 74722 тис.грн. Щодо складу та структури фінансових результатів діяльності ТОВ «НоваПей» то спостерігаємо, що валовий прибуток у 2020 році зріс до 2012421 тис. грн., з 909813 тис.грн. у 2018 році, темп росту (221,19%); прибуток від операційної діяльності у 2020 році збільшився до 1565036 тис. грн., темп росту (285,69%); чистий фінансовий прибуток у 2020 році збільшився до 1344075 тис. грн., темп росту (285,92%). Графічно динаміка результатів діяльності та динаміка прибутку ТОВ «НоваПей» зображена на рисунку 2.6.

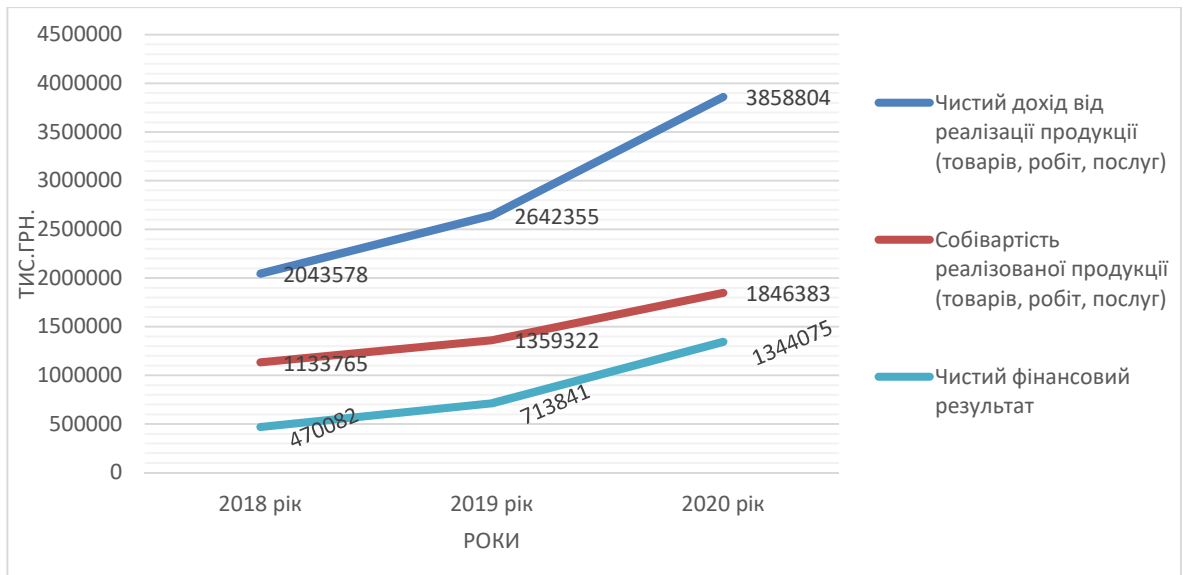

Рисунок 2.6 - Динаміка результатів діяльності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

На короткострокову ліквідність або платоспроможність підприємства впливає його здатність генерувати прибуток. У цьому зв'язку розглядається такий аспект діяльності підприємства як рентабельність. Це і якісний і кількісний показник ефективності діяльності підприємства. Результати аналізу динаміки показників рентабельності (доходності), зведені в таблиці А.10. Графічно показники рентабельності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки зображені на рисунку 2.7.

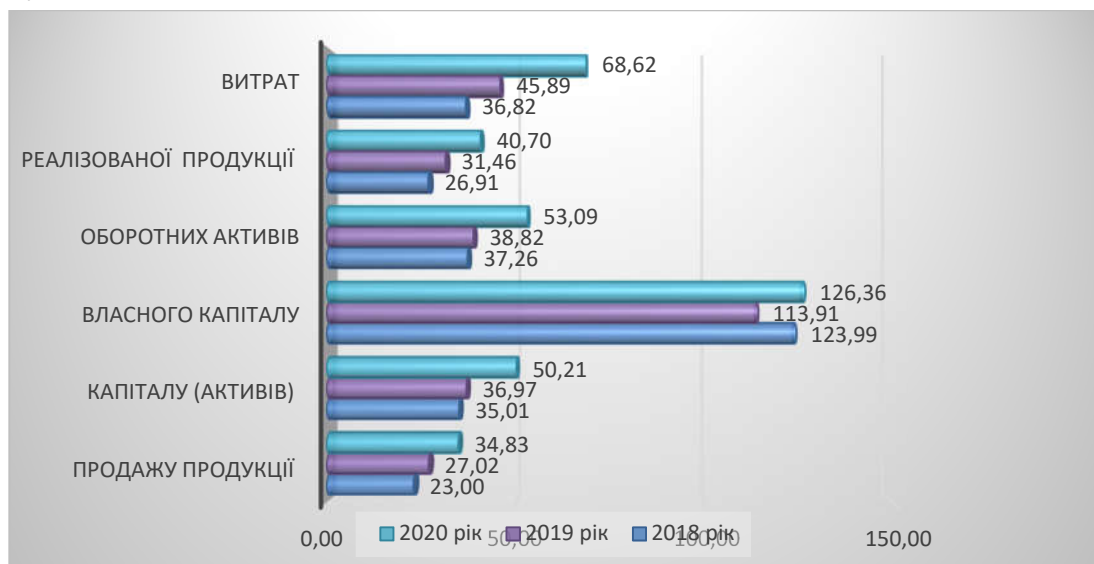

Рисунок 2.7 - Показники рентабельності ТОВ «НоваПей»

Чиста рентабельність продажу продукції (товарів, робіт, послуг) показує розмір чистого прибутку з 1 грн. чистого доходу від реалізації продукції. У ТОВ «НоваПей» в 2018 році становила 23%, 2019 – 27,02%, і в 2020 році 34,83%. Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком показує скільки на 1 грн.

активів припадає чистого прибутку. Рентабельність активів ТОВ «НоваПей» у 2018 році становила 35,01%, 2019 – 36,97%, і в 2020 році 50,21%. Цей показник також залежить від чистого прибутку, відповідно всі значення є позитивними, негативним є деяка динаміка до зменшення цього показника. Рентабельність реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) за прибутком від реалізації показує скільки припадає прибутку від реалізації на одиницю виручки. На ТОВ «НоваПей» це показник у 2018 році становив 26,91%, 2019 – 31,46%, і в 2020 році 40,7%. Динаміка цього показника зростає відповідно до зменшення витрат. Інші показники рентабельності також мають додатне значення, крім того у 2020 році вони мають позитивну тенденцію до зростання відповідно з попередніми роками.

Для підвищення рівня прибутковості функціонування ТОВ «НоваПей» доцільно: постійно «підвищувати обсяги виробництва та реалізації товарів, робіт, послуг із паралельним скороченням виробничих витрат; запроваджувати різноманітні заходи задля підвищення продуктивності праці робітників; постійно використовувати весь потенціал, що є на підприємстві (тобто вихід на нові ринки, постійне залучення нових фінансових ресурсів); періодично здійснювати маркетингові дослідження задля підтримки необхідного рівня цін на ринках збуту» тощо [22, с. 235].

3 ВПЛИВ РЕЗУЛЬТУЮЧИХ ПОКАЗНИКІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Факторний аналіз фінансового стану підприємства

Вплив окремих складових на результативний показник можна визначити за допомогою факторного аналізу. Розглянемо застосування факторного аналізу на прикладі оцінювання фінансового стану підприємства.

Доцільним буде провести факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності використовуючи дані таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності ПП ТОВ «НоваПей»

Показники	Умовні позначення	Норм.. знач.	2019 рік	2020 рік	Відхилення	
					+, -	Тр., %
1. Власний капітал, тис. грн.	X1	x	748590	1378742	630152	184,18
2. Вартість майна, тис. грн.	X2	x	2263268	3090832	827564	136,57
3. Коефіцієнт фінансової незалежності, грн.грн.	У	> 0,5	0,33	0,45	0,12	-

Проведення факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності ПП ТОВ «НоваПей» відображено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності за допомогою прийому ланцюгових підстановок

Підстановка	Власний капітал X1	Вартість майна X2	Методика розрахунку	Розмір впливу факторів	Характер впливу
«0»	748590	2263268	$748590/2263268=0,33$	-	-
«1»	1378742	2263268	$1378742/2263268=0,61$	$0,61-0,33=0,28$	позитивно
«2»	1378742	3090832	$1378742/3090832=0,45$	$0,45-0,61=-0,16$	негативно
Загальний вплив факторів				$0,28+(-0,16)=0,12$	позитивно

Під час проведення факторного аналізу можна зробити висновок, що у зв'язку із зростанням власного капіталу на суму 630152 тис.грн., при першій підстановці ми отримали позитивну зміну на 0,28 пункти. У зв'язку з тим, що вартість майна також значно зросла, при другій підстановці ми отримали негативну зміну на 0,16 пункти. Проте, що темп росту вартості власного капіталу (184,18%) значно вищий за темп росту майна підприємства (136,57%) сумарно ми отримали позитивну зміну на 0,12 пунктів.

3.2 Оцінка ймовірності банкрутства

Оцінюючи фінансову діяльність ТОВ «НоваПей» досить важливо оцінити ризики його економічної діяльності. Створивши систему управління ризиками, товариство буде мати можливість ідентифікувати наявні ризики, визначити рівень небезпеки та застосовуючи певні методи і техніку управління ризиками зменшити їх негативний вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства. Два найпоширеніших метода розрахунку ризиків загрози банкрутства це методи за моделлю Альтмана та Моделлю Таффлера.

«За моделлю Альтмана:

$$Z = 3,107 * X_1 + 0,995 * X_2 + 0,420 * X_3 + 0,847 * X_4 + 0,717 * X_5, \quad (3.1)$$

де: « X_1 – відношення прибутку до сплати відсотків та податків до загальної суми активів, яке можна інтерпретувати як міру доходності підприємства;

X_2 – відношення виручки від реалізації до загальної вартості активів, що можна інтерпретувати як коефіцієнт оборотності активів;

X_3 – відношення власного капіталу до позичкового капіталу;

X_4 – відношення нерозподіленого прибутку до загальної суми активів;

X_5 – це відношення суми власного оборотного капіталу до загальної суми активів, що може бути інтерпретоване як міра ліквідності підприємства» [13, с.195].

Загроза банкрутства оцінюється як висока, якщо розрахункове значення показника Z для підприємства менше, ніж 1,23.

Моделль Таффлера передбачає обчислення показника T за такою формулою:

$$T = 0,53 * X_1 + 0,13 * X_2 + 0,18 * X_3 + 0,6 * X_4, \quad (3.2)$$

«де X_1 – відношення прибутку від реалізації до короткострокових зобов'язань;

X_2 – відношення оборотних активів до загальної суми зобов'язань;

X_3 – відношення короткострокових зобов'язань до загальної суми активів;

X_4 – відношення виручки від реалізації до загальної суми активів»[13].

Мінімальне критеріальне значення показника T становить на рівні 0,2. Відповідно, якщо розрахункове значення показника T менше ніж 0,2, то загроза банкрутства оцінюється як висока. В іншому випадку фінансовий стан можна вважати стійким, якщо значення показника T більше 0,3.

Розрахунок показників ризику банкрутства на підприємстві зображено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Показники оцінки ризику банкрутства ТОВ «НоваПей» за моделлю Альтмана і Таффлера

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп росту (ТР, %)	
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
За моделлю Альтмана							
X1	0,37	0,40	0,53	0,03	0,13	107,43	133,85
X2	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
X3	0,46	0,49	0,81	0,03	0,31	107,07	162,94
X4	0,29	0,32	0,43	0,02	0,12	107,25	137,86
X5	0,96	0,95	0,94	-0,01	0,00	98,98	99,52
Оцінка ризику Z	3,55	3,55	4,27	0,00	0,73	99,98	120,45
Модель Таффлера							
X1	1,87	1,75	2,26	-0,12	0,51	93,60	129,24
X2	1,40	1,42	1,70	0,02	0,29	101,19	120,24
X3	0,68	0,67	0,55	-0,02	-0,12	97,55	82,74
X4	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
Оцінка ризику T	2,06	1,93	2,27	-0,13	0,34	93,66	117,40

Як видно з обчислення ризиків за моделлю Альтмана у 2020 році ($Z = 4,27$) і за моделлю Таффлера ($T = 2,27$) підприємство є стійким (ризик втрат практично рівний нулю), тому запровадження заходів з підвищення прибутку тільки збільшить дохід підприємства і жодної загрози не несе. Але негативною ситуацією є те, що ці показники кожного року мають тенденцію до зменшення. Тому підприємству потрібно зменшувати свої витрати і оптимізувати зростання прибутку.

На рисунку 3.1. зображено графічно динаміка оцінки ризиків ТОВ «НоваПей» за аналізований період.

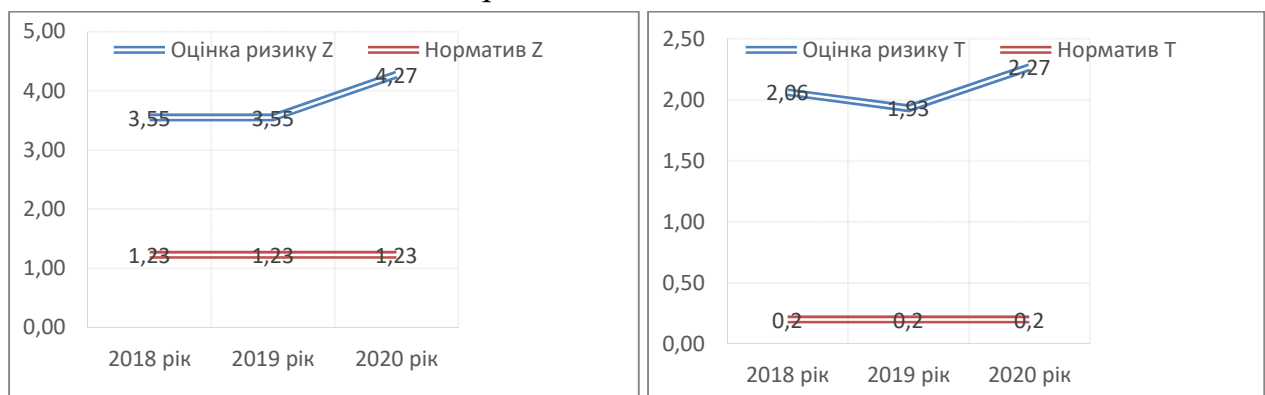

Рис. 3.1. Динаміка оцінки ризику банкрутства підприємства за моделлю Альтмана і Таффлера за 2018-2020 рр.

Для ефективного зниження ризиків взаємовідносин підприємства

управління повинно передбачати такі дії: «планування заходів зі зниження рівня ризиків взаємовідносин і впливу на ризикоутворюючі фактори чи адаптації під них; організацію взаємодії між різними структурними підрозділами підприємства та суб'єктами зовнішнього середовища щодо зниження ризиків; регулювання взаємовідносин для корегування рівня ризику та напряму і сили впливу на нього внутрішніх і зовнішніх факторів; аналіз ризику взаємовідносин, причин його виникнення і наслідків настання ризикових подій; мотивування суб'єктів внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства до дій щодо зниження рівня ризику взаємовідносин; контроль за вчасністю та оптимальністю здійснення заходів зі зниження ризиків» [6,28,30] тощо.

3.3. Напрями покращення фінансового стану ТОВ «НоваПей»

Зазначимо, що головною метою управління фінансовим станом суб'єкта господарювання є покращення ефективності фінансово-господарської діяльності та найпродуктивніше використання його потенціалу задля максимізації вартості підприємства та пришвидшення темпів розвитку. Для виконання даної мети на ТОВ «НоваПей» мають бути поставлені такі завдання:

- «1) формування достатнього обсягу фінансових ресурсів;
- 2) оптимізація структури активів та структури капіталу;
- 3) збільшення ефективності використання фінансових ресурсів;
- 4) оптимізація /збалансованість грошових потоків;
- 5) прискорення оборотності оборотних активів;
- 6) досягнення фінансової стійкості та платоспроможності;
- 7) мінімізація рівня фінансових ризиків;
- 8) максимізація прибутковості». [12, с. 466; 14, с. 57]

Етапи процесу управління фінансовим станом ТОВ «НоваПей» представлені на рисунку 2.

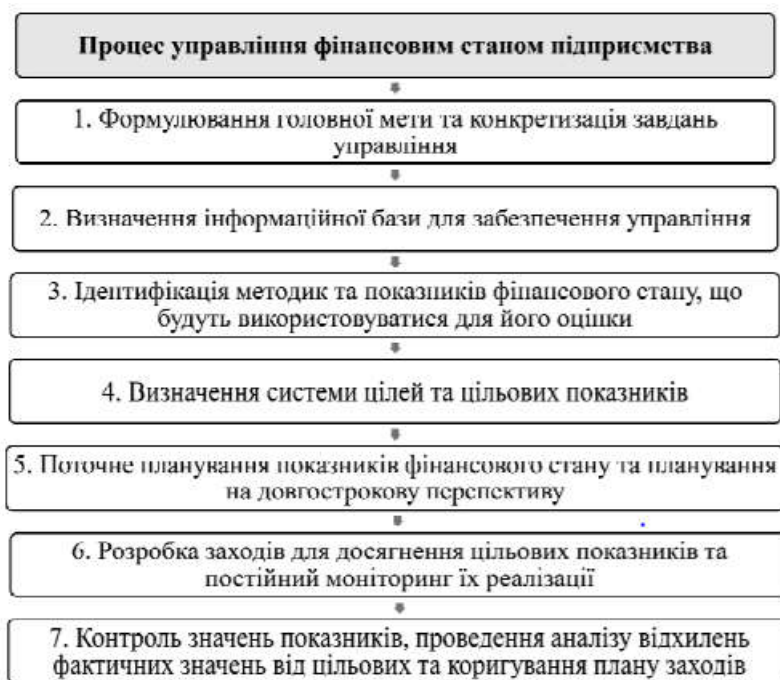

Рис. 3.2. Етапи управління фінансовим станом ТОВ «НоваПей»

Для покращення фінансового стану ТОВ «НоваПей» слід застосовувати такі заходи:

1. Підвищити загальну ефективність діяльності за допомогою пришвидшення обертання ресурсів підприємства та зменшення терміну їх обороту.

2. Змінити структуру виробництва, збільшити обсяг продукції, зменшити тривалість операційного та фінансового циклу. Це дозволить зменшити залучення зовнішніх ресурсів.

3. Планувати фінансові потоки; ввести платіжні календарі, створити центри фінансової відповідальності. Ці заходи дозволять мати в наявності достовірну інформацію про грошові потоки товариства, контролювати поточні платежі, знизити втрати від нецільового використання коштів, забезпечити прозорість грошових потоків.

4. Провести модернізацію та автоматизацію виробництва; вдосконалити технології виробництва, оновити основні засоби, змінити організаційну систему управління.

5. Підвисити конкурентоспроможність послуг, за допомогою ефективної маркетингової політики, політики лояльності клієнтів..

6. ТОВ «НоваПей» потрібно покращити загальні показники діяльності. Варто пам'ятати той факт, що «чим більшими будуть темпи зростання чистого доходу від реалізації продукції на підприємстві за темпи зростання вартості активів, тим кращою буде ділова активність» [14, с.58].

7. Змінити фінансову стратегію.

Одним з основних шляхів покращення фінансово-економічної діяльності ТОВ «НоваПей» є збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Графічно цей процес представлено на рисунку 3.2.

Рисунок 3.3 - Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства [10,16,30]

До важливих заходів покращення фінансово-економічного стану ТОВ «НоваПей» потрібно віднести збільшення виручки від надання послуг, це залежить від обсягів надання послуг та ціни послуг що надаються.

Для збільшення обсягів надання послуг, варто максимально активізувати діяльність підприємства. Це можна досягти за допомогою різних методів. Отримати бажаний результат можна за допомогою надання знижок покупцям, помірними зменшеннями цін, застосуванням масової реклами. Для кожного підприємства існує свій тип заходів залежить від особливостей конкретного підприємства та обраної ним стратегії маркетингу.

ВИСНОВКИ

Компанія «Нова Пошта» стрімко розвивається, має стабільно високий дохід, посідає провідне місце на ринку України у своєму сегменті. Вжиття запропонованих заходів дасть змогу прискорити шлях від появи пропозиції щодо покращення роботи компанії до впровадження її в роботу без довгого шляху скрізь ланцюг керівників різних рівнів. Процес прийняття управлінських рішень буде більш швидким та конструктивним.

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що у зв'язку із індивідуалізацією підходів до бачення фінансового стану підприємства, на сьогодні, єдиної думки щодо трактування відповідного поняття не існує. Думки вчених мають як свої спільні так і свої відмінні риси. В результаті систематизації підходів до трактування поняття «фінансовий стан підприємства» дійшли висновку, що фінансовий стан підприємства це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи «фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів» [24,25,32].

В процесі написання дипломної роботи ми виділили п'ять основних методів аналізу фінансового стану підприємства, їх переваги і недоліки. Найбільш ефективними є коефіцієнтний, комплексний та інтегральний методи. До недоліків цих методів відносять відсутність нормативних значень. Більш швидкими методами оцінки є безбитковий та рівноважний методи. До недоліків цих методів відносять неврахування конкурентоспроможності, ділової активності, кредитоспроможності. Зазначимо, що для багатьох суб'єктів ринку необхідна якісна та кількісна інформація про діяльність контрагентів й аналіз фінансового стану підприємства дає таку інформацію.

Найбільш об'ємними методами аналізу, які охоплюють всі сфери діяльності ТОВ є коефіцієнтний або комплексний методи. Ці методи надають інформацію яку можливо використовувати при обґрунтуванні управлінських рішень.

Проведений аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «НоваПей» показав, що ТОВ «НоваПей» відноситься до підприємств, фінансовий стан яких можна охарактеризувати як стійкий.

Провівши аналіз, спостерігає негативну тенденцію до зростання дебіторської заборгованості. Кредиторська заборгованість має динаміку до

зростання за аналізований період. Найбільшу частку в структурі кредиторської заборгованості займають інші поточні зобов'язання, у 2020 році їх частка становила 83,45%. Зростання кредиторської заборгованості негативно впливає на діяльність підприємства, тобто підприємство в змозі вчасно погашати свої зобов'язання. «Впровадження запропонованих заходів економічного й організаційного характеру дасть змогу вирішити існуючі на підприємстві проблеми на шляху підвищення ефективності використання дебіторської та кредиторської заборгованості. Дослідження тенденцій, своєчасне виявлення причин протиріч і диспропорцій у формуванні дебіторської та кредиторської заборгованості дозволяє підприємству з'ясувати власні можливості для запобігання погіршенню фінансового стану». [24,25,30]

За аналізований період з 2018 по 2020 рік, значення і динаміка більшості показників ділової активності оцінюються позитивно. Активи і окремі їх елементи (запаси, дебіторська заборгованість) прискорили свою оборотність.

Основними факторами, що спричинили покращення ділової активності, крім коефіцієнта оборотності власного капіталу, були: суттєве підвищення на обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), темп росту (188,83%) при одночасному меншому темпі росту її собівартості (162,85%).

Чиста рентабельність продажу продукції (товарів, робіт, послуг) показує розмір чистого прибутку з 1 грн. чистого доходу від реалізації продукції. У ТОВ «НоваПей» в 2018 році становила 23%, 2019 – 27,02%, і в 2020 році 34,83%. Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком показує скільки на 1 грн. активів припадає чистого прибутку. Рентабельність активів ТОВ «НоваПей» у 2018 році становила 35,01%, 2019 – 36,97%, і в 2020 році 50,21%.

Коефіцієнт фінансової незалежності має динаміку до зростання, що оцінюється позитивно, проте показники перебували нижче рекомендованого значення, у 2018 році коефіцієнт фінансової незалежності становить 0,32, у 2019 році – 0,33 і в 2020 році - 0,45. Попри те, що показник має знаходитись у межах вище 0,5. Коефіцієнт фінансової залежності, як обернений до коефіцієнта автономії, в ТОВ «НоваПей» у 2020 році становив 0,55. Спостерігається позитивна динаміка до зменшення цього показника з 0,68 у 2018 році, це означає зменшення частки позикових коштів під час фінансування підприємства. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу в динаміці зменшується з 0,68 у 2018 році до 0,55 у 2020 році, що характеризується позитивно і означає зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Даний коефіцієнт показує яку частину в балансі підприємства становить позиковий

капітал. Коефіцієнт маневреності власного капіталу практично має сталу динаміку за аналізований період і в 2020 році становить 0,88. Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування) характеризує забезпеченість заборгованості власними коштами; перевищення власних коштів над позиковими свідчить про фінансову стійкість підприємства. Коефіцієнт фінансової стійкості показує частку стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі. З аналізу даної таблиці, бачимо, що підприємство нестійке, так як значення коефіцієнта знаходиться в межах нижче нормативного, у 2020 році він становив 0,81. Коефіцієнт фінансової стабільності становить 1 за весь аналізований період, тобто підприємство є стійким.

Аналізуючи показники ліквідності балансу ТОВ «НоваПей», що відображено у таблиці А.6, приходимо до висновків. Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року. На підприємстві ТОВ «НоваПей» у 2018 році коефіцієнт поточної ліквідності становив 1,4 пункти, в 2019 році – 1,42, і в 2020 році 1,71, тобто спостерігаємо динаміку до зростання цього показника, також показник знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно. Це означає, що підприємство вчасно погашає свої поточні зобов'язання оборотними активами. Відповідно на кожну гривню поточних зобов'язань у 2020 році припадало 1,71 грн. оборотних активів. Щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, то він показує скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів. Значення даного коефіцієнта також має динаміку до зростання і знаходиться в межах вище нормативного за весь аналізований період. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість. На ТОВ «НоваПей» цей коефіцієнт знаходиться в межах вище нормативного значення, що характеризується позитивно. Проте, спостерігається динаміка до часткового зменшення цього показника. Зменшення даного коефіцієнта пояснюється тим, що темпи росту поточних зобов'язань перевищують темпи росту грошових коштів. Відповідно, якщо у 2020 році значення коефіцієнта абсолютної ліквідності дорівнює 1,21, то це означає, що підприємство протягом короткого часу зможе покрити свої поточні зобов'язання за рахунок грошей та їх еквівалентів. Чистий оборотний капітал має позитивну динаміку до зростання за аналізований період, темп росту (190,37%). Низька ліквідність та платоспроможність підриває довіру до підприємства з боку банків, потенційних покупців та інших контрагентів, що значно знижує можливості залучення додаткових ресурсів та виходу з кризи. Тобто, низька ліквідність та

платоспроможність, на фоні збиткової діяльності та недостатньої фінансової стійкості, становить реальну загрозу підприємству.

З проведеного аналізу робили висновок, що на підприємстві не має ризику того, що воно може стати банкрутом. На це вказує й проведені розрахунки. Так, обчислення ризиків за моделлю Альтмана у 2020 році ($Z = 4,27$) і за моделлю Таффлера ($T = 2,27$) підприємство є стійким (ризик втрат практично рівний нулю), тому запровадження заходів з підвищення прибутку тільки збільшить дохід підприємства і жодної загрози не несе.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 № 49/121 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.
2. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій № 22 від 23.02.98 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
3. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій № 81 від 27.06.97 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій № 759/10/20-2117 від 27.01.98 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2117225-98#Text>
5. Азарова А. О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства. Вінниця : ВНТУ, 2010. 172 с.
6. Бабець Є.К., Горлов М.І., Жуков С.О., Стасюк В.П. Теорія економічного аналізу. К.: ВД «Професіонал», 2016. 384 с.
7. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика. К. : Центр учбової літератури, 2011. 326 с.
8. Бержанір І.А. Аналіз ліквідності, як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Фінанси, банки*. 2014. №1(20). С. 45-47.
9. Вакульчик О.М., Книшек О.О., Петросян А.М. Інтегральна оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання під час отримання статусу уповноваженого економічного оператора. *Вісник АМСУ*. 2014. № 1(51). С. 98-105.
10. Вдовенко Л. Платоспроможність підприємств: сутність та методика розрахунку показників. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 10(2) . С. 27 – 29.
11. Голов С.Ф. Управлінський облік. Київ: ЦНЛ. 2019. С. 20-25.
12. Гриценко Т.В., Бровко Л.І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2018. №9. С. 465–469.
13. Жидяк О.Т. Фінансовий стан та вдосконалення контролю за фінансовими показниками аграрного підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. № 11. С. 192-199.
14. Іщенко Н.А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. *Економіка і фінанси*. 2015. № 1. С. 56–61.
15. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз. К.: Знання, 2008. 487 с.
16. Ключник О. С., Кондратюк О. В. Вдосконалення комплексної оцінки фінансового

- стану підприємства. *Науковий вісник Рівненського інституту ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*. 2010. № 1. С. 120-127.
17. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. *Фінансовий аналіз*. К. : Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
 18. Мамонтова Н. А., Іщук О. С. Взаємозв'язок коефіцієнтів ліквідності та модель їх оптимізації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. № 3(31). С. 37–41.
 19. Мосьондз О. Б. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Ефективна економіка*. 2012. № 3.
 20. Мулик Т.О., Федоришина Л.І. *Організація аналітичної роботи в сільськогосподарських підприємствах*. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 236 с.
 21. Олексів І.Б., Фещур Р.В. Проблеми аналізу та оцінки фінансового стану підприємства. *Економічний вісник*. 2011. № 4. С. 256-263.
 22. Підхомний О. М. Діагностика фінансового стану підприємства. *Економічні науки*. 2017. № 23. С. 234-237.
 23. Савицька Г.В. *Економічний аналіз діяльності підприємства*: К.: Знання, 2007. 668 с.
 24. *Фінанси підприємств / під ред. А.М. Поддєрьогіна*. К.: КНЕУ, 2006. - 552 с.
 25. Білик М.Д. , Павловська О.В. , Пригуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. *Фінансовий аналіз*. К. : КНЕУ, 2009. 592 с.
 26. Пластун Н. І. *Фінансовий облік*. К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2020. 122 с.
 27. Цал-Цалко Ю.С. *Фінансовий аналіз*. К. : Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
 28. Чемчикаленко Р.А., Сукрушева Г.О., Ткаченко А.Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2019. С. 350–354.
 29. Чумаченко М.Г. *Економічний аналіз*. / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ, 2016. 556 с.
 30. Шевченківська весна 2021. *Економіка. На шляху до сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених / За заг. ред. Л.А. Анісімової*. К.; Інтерсервіс, 2021. 334 с.
 31. Шеремет А.Д., Сайфулін, Р.С., Негашев Е.В. *Методика фінансового аналізу* М. : ИНФРА, 2000. 208 с.
 32. Шеремет О.О. *Фінансовий аналіз*. К. : Кондор, 2005. 196 с.
 33. ТОВ «Нова Пошта» : офіційний сайт. URL: <https://novaposhta.ua>.

ДОДАТОК А
Структурно-динамічний аналіз фінансового стану ТОВ «НоваПей» , 2018-2020рр.

Таблиця А 1 - Основні показники діяльності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

Назва показника	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
					2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	2043578	2642355	3858804	598777	1216449	129,3	146
Чисельність персоналу	осіб	9401	9657	10788	256	1131	102,7	111,7
Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП	тис. грн. / особу	217,4	273,6	357,7	56,2	84,1	125,9	130,7
Фонд оплати праці	тис. грн.	453100	482300	543552	29200	61252,1	106,4	112,7
Середньорічна оплата праці, одного працівника	Тис.грн. /особу	48,2	49,9	50,4	1,7	0,5	103,5	101
Середньорічна первісна вартість основних засобів	тис. грн.	43794,5	67447,5	92267	23653,0	24819,5	154	136,8
Віддача основних засобів	грн./грн.	46,66	39,18	41,82	-7,5	2,6	84	106,7
Середньорічні залишки обігових коштів	тис. грн.	1261509	1838772	2531601	577263	692829	145,8	137,7
Коефіцієнт оборотності обігових коштів		1,62	1,44	1,52	-0,2	0,1	88,9	105,6
Середньорічна вартість активів	тис. грн.	1342586	1930785	2677050	588199	746265	143,8	138,7
Власний капітал	тис. грн.	504749	748590	1378742	243841	630152	148,3	184,2
Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	1133765	1359322	1846383	225557	487061	119,9	135,8
Матеріальні витрати	тис. грн.	34633	34661	24074	28,0	-10587	100,1	69,5
Матеріаловіддача	грн./грн	59,01	76,23	160,29	17,2	84,1	129,2	210,3
Матеріаломісткість	грн./грн	0,02	0,01	0,01	0,0	0,0	50	100
Операційні витрати	тис.грн.	1590929	1901419	2333178	310490	431759	119,5	122,7
Валовий прибуток	тис.грн.	909813	1283033	2012421	373220	729388	141	156,8
Прибуток операційної діяльності	тис.грн.	547817	828043	1565036	280226	736993	151,2	189
Чистий прибуток	тис.грн.	470082	713841	1344075	243759	630234	151,9	188,3
Рентабельність продаж (реалізації)	%	23,00	27,00	34,80	4,0	7,8	117,4	128,9
Рентабельність власного капіталу	%	93,10	95,40	97,50	2,3	2,1	102,5	102,2
Рентабельність загальна (активів)	%	35,00	37,00	50,20	2,0	13,2	105,7	135,7

Таблиця А.2 - Структурно-динамічний аналіз необоротних активів, тис. грн.

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення, %		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2016/ 2014	2017/ 2016	2017/ 2013
Необоротні активи, всього, у т.ч.:	67012	100,00	117015	100,00	173884	100,00	174,62	148,60	259,48
1. Нематеріальні активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1. Залишкова вартість	37612	56,13	58070	49,63	56238	32,34	154,39	96,85	149,52
1.2. Первісна вартість	40803	-	71952	-	70166	-	176,34	97,52	171,96
2. Незавершені капітальні інвестиції	699	1,04	2778	2,37	307	0,18	397,42	11,05	43,92
3. Основні засоби	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Залишкова вартість	28701	42,83	49258	42,10	51283	29,49	171,62	104,11	178,68
3.2. Первісна вартість	51163	-	83732	-	100802	-	163,66	120,39	197,02
4. Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	6909	5,90	45145	25,96	-	653,42	-
5. Інші необоротні активи	-	-	-	-	4739	-	-	-	-

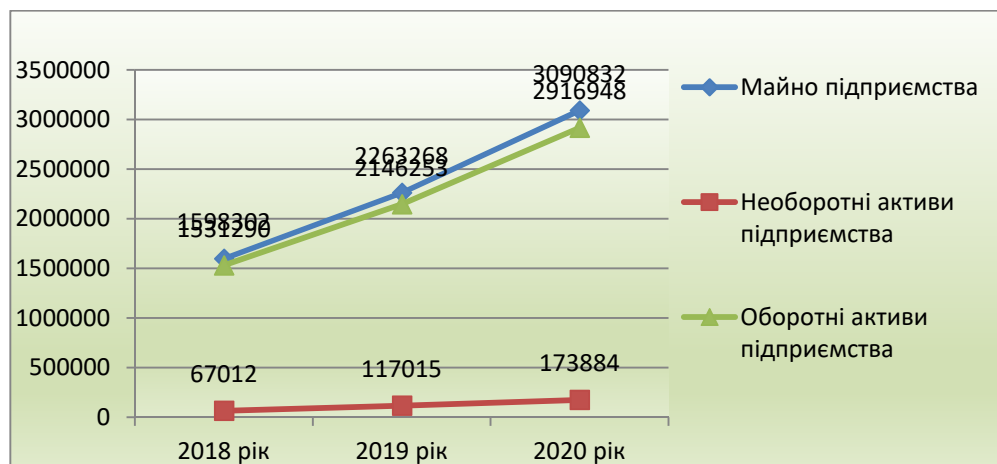

Рисунок А.1 - Динаміка господарських засобів ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки., тис. грн.

Таблиця А.3 - Структурно - динамічний аналіз оборотних активів, тис.грн.

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення, %		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Оборотні активи	1531290	100,00	2146253	100,00	2916948	100,00	140,16	135,91	190,49
Запаси	456	0,03	1601	0,07	1961	0,07	351,10	122,49	430,04
Виробничі запаси	456	-	1601	-	1961	-	351,10	122,49	430,04
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7	0,00	40	0,00	30	0,00	571,43	75,00	428,57
за виданими авансами	6060	0,40	3955	0,18	4153	0,14	65,26	105,01	68,53
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	4274	0,28	6016	0,28	13794	0,47	140,76	229,29	322,74
Інша поточна дебіторська заборгованість	133409	8,71	201401	9,38	826222	28,32	150,97	410,24	619,32
Поточні фінансові інвестиції	-	-	49000	2,28	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1387084	90,58	1884240	87,79	2070788	70,99	135,84	109,90	149,29
Готівка	182561	-	220070	-	383087	-	120,55	174,08	209,84
Рахунки в банках	549652	-	628987	-	1103881	-	114,43	175,50	200,83

Таблиця А.4 - Структурно - динамічний аналіз дебіторської заборгованості, тис. грн.

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення, %		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Дебіторська заборгованість, всього, в т.ч.	143750	100,00	211412	100,00	844199	100,00	147,07	399,31	587,27
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	7	0,00	40	0,02	30	0,00	571,43	75,00	428,57
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	6060	4,22	3955	1,87	4153	0,49	65,26	105,01	68,53
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	4274	2,97	6016	2,85	13794	1,63	140,76	229,29	322,74
Інша поточна дебіторська заборгованість	133409	92,81	201401	95,26	826222	97,87	150,97	410,24	619,32

Рисунок А.2 - Структура власного капіталу за 2018-2020 рр.,%

Таблиця А.5- Динаміка поточної кредиторської заборгованості, тис. грн.

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення, %		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	-	-	9525	0,63	12940	0,76	-	135,85	-
товари, роботи, послуги	48723	4,46	75214	4,98	42295	2,48	154,37	56,23	86,81
розрахунками з бюджетом	38930	3,56	59075	3,91	99682	5,84	151,75	168,74	256,05
у тому числі з податку на прибуток	33351	-	52932	-	91605	5,37	158,71	173,06	274,67
розрахунками зі страхування	5875	0,54	6540	0,43	7376	0,43	111,32	112,78	125,55
розрахунками з оплати праці	25089	2,29	30206	2,00	38877	2,28	120,40	128,71	154,96
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	10385	0,95	-	-	74	-	-	-	0,71
Поточні забезпечення	36777	3,36	-	0,00	-	-	0,00	-	0,00
Доходи майбутніх періодів	-	-	57275	3,79	81269	4,76	-	141,89	-
Інші поточні зобов'язання	927774	84,84	1272788	84,26	1424402	83,45	137,19	111,91	153,53
Разом кредиторської заборгованості	1093553	100,00	1510623	100,00	1706915	100,00	138,14	112,99	156,09

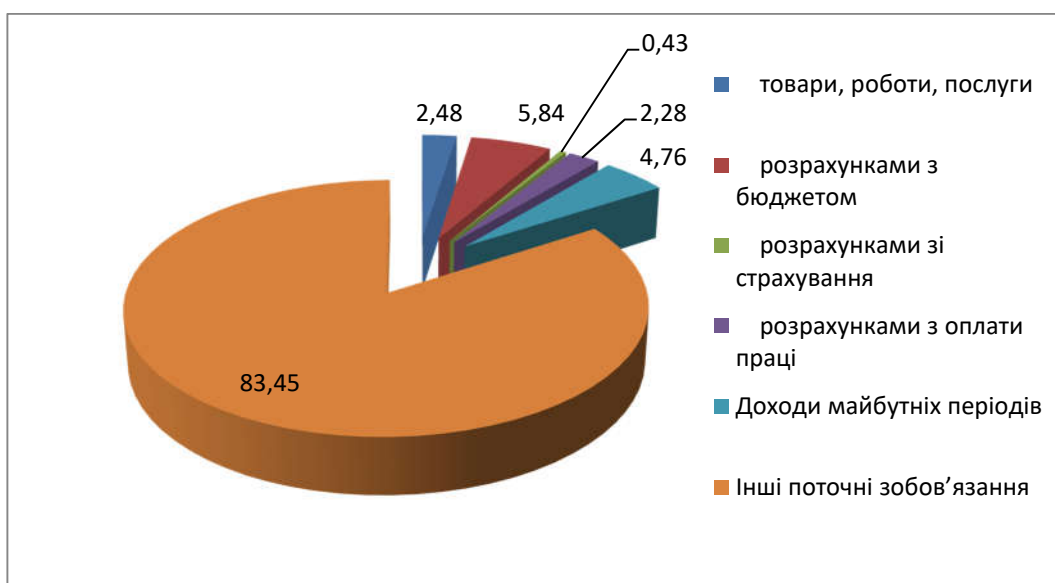

Рисунок А.3 - Структура кредиторської заборгованості ТОВ «НоваПей» за 2020 рік, %

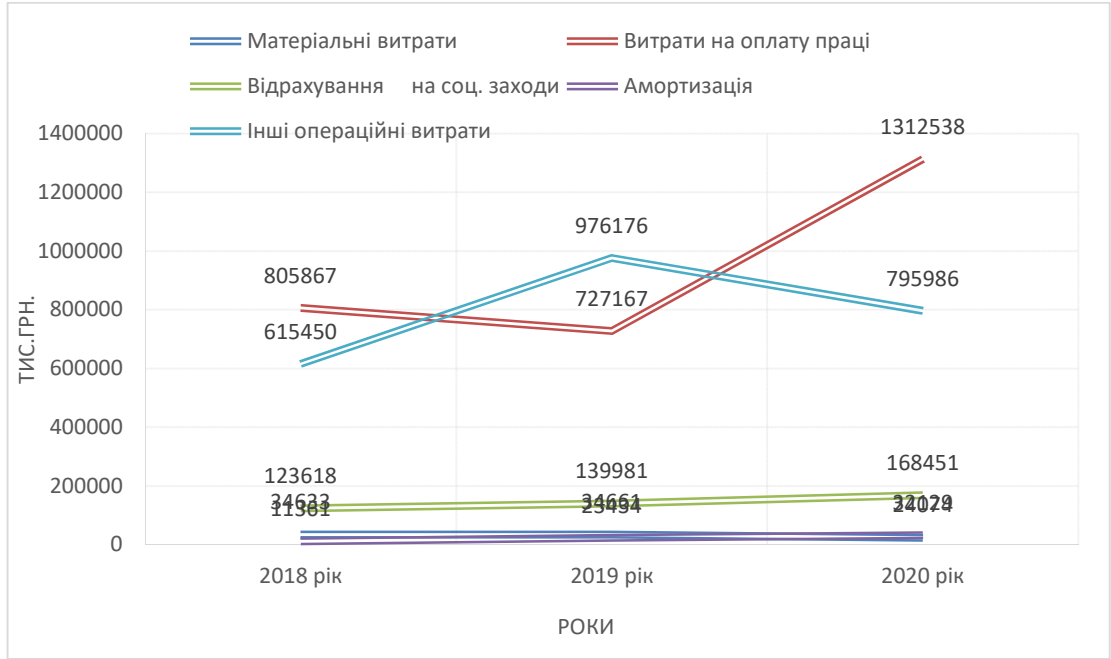

Рисунок А.4 - Динаміка операційних витрат за 2018-2020 рр.

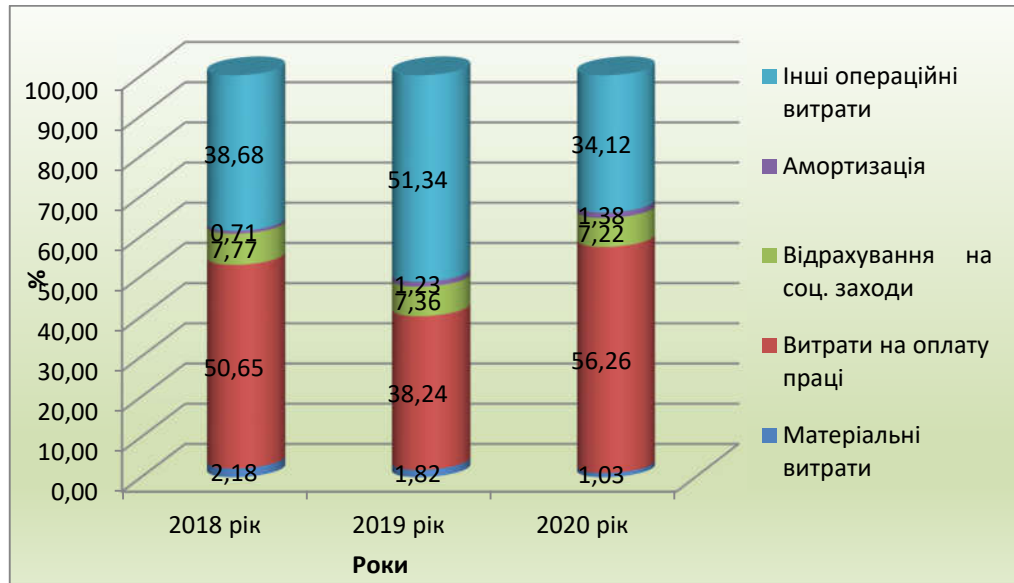

Рисунок А.5 - Структура операційних витрат ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки, %

Таблиця А.6 - Аналіз показників ліквідності підприємства за 2018-2020 рр.

Показники	Норма тив. знач.	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп росту (ТР,%)	
		2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Оборотні активи	x	1531290	2146253	2916948	614963	770695	140,16	135,91
Запаси	x	456	1601	1961	1145	360	351,10	122,49
Витрати майбутніх періодів	x	-	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	x	1387084	1884240	2070788	497156	186548	135,84	109,90
Поточні зобов'язання	x	1093553	1510623	1706915	417070	196292	138,14	112,99
Коеф. поточної ліквідності,	1-1,5	1,400	1,421	1,709	0,020	0,288	101,463	120,280
Коеф. швидкої ліквідності	0,6-0,8	1,400	1,420	1,708	0,020	0,288	101,417	120,288
Коеф. абсолютної ліквідності	0,2-0,35	1,268	1,247	1,213	-0,021	-0,034	98,337	97,262
Чистий оборотний капітал	-	437737	635630	1210033	197893	574403	145,21	190,37

Таблиця А.7 - Параметричний аналіз фінансової стійкості ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

Показники	норм. знач.	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, темп росту (ТР, %)	
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019/2014	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Вихідні дані								
Вартість майна, тис. грн.	х	1598302	2263268	3090832	664966	827564	141,60	136,57
Оборотні активи, тис. грн.	х	1531290	2146253	2916948	614963	770695	140,16	135,91
Запаси, тис. грн.	х	456	1601	1961	1145	360	351,10	122,49
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	х	1387084	1884240	2070788	497156	186548	135,84	109,90
Власний капітал, тис. грн.	х	504749	748590	1378742	243841	630152	148,31	184,18
Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	х	-	4055	5175	4055	1120	-	127,62
Поточні зобов'язання, тис. грн.	х	1093553	1510623	1706915	417070	196292	138,14	112,99
Позиковий капітал, тис. грн.	х	1093553	1514678	1712090	421125	197412	138,51	113,03
Власні оборотні активи, тис. грн.	х	437737	635630	1210033	197893	574403	145,21	190,37
Обраховані показники								
Коефіцієнт фінансової незалежності, грн./грн.	> 0,5	0,32	0,33	0,45	0,015	0,115	104,73	134,87
Коефіцієнт фінансової залежності, грн./грн.	< 2	0,68	0,67	0,55	-0,015	-0,115	97,81	82,77
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	> 0,1	0,29	0,30	0,41	0,010	0,119	103,60	140,07
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу, грн./грн.	< 0,5	0,68	0,67	0,55	-0,015	-0,115	97,81	82,77
Коефіцієнт маневреності власного капіталу, грн./грн.	> 0,5	0,87	0,85	0,88	-0,018	0,029	97,91	103,36
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1	0,46	0,49	0,81	0,033	0,311	107,07	162,94
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,85-0,90	1,00	1,00	1,00	-0,002	0,000	99,82	100,01

Таблиця А.8 - Показники ділової активності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

Показники	Норм. знач.	Роки			Абсол. відхилення (+,-)		Темп росту (ТР, %)	
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019/2014	2020/2019	2019/2014	2020/2019
Вихідні дані								
Вартість майна, тис. грн.	х	1598302	2263268	3090832	664966	827564	141,60	136,57
Запаси, тис. грн.	х	456	1601	1961	1145	360	351,10	122,49
Власний капітал, тис. грн.	х	504749	748590	1378742	243841	630152	148,31	184,18
Поточні зобов'язання, тис. грн.	х	1093553	1510623	1706915	417070	196292	138,14	112,99
Дебіторська заборгованість, всього	х	143750	211412	844199	67662	632787	147,07	399,31
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	х	2043578	2642355	3858804	598777	1216449	129,30	146,04
Витрати підприємства, тис. грн.	х	1493577	1811184	2288432	317607	477248	121,26	126,35
Обраховані показники								
Оборотність активів (обороти), ресурсовіддача	збіл.	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
Коефіцієнт оборотності обігових коштів (обороти)	збіл.	1,28	1,17	1,25	-0,11	0,08	91,31	106,94
Період одного обороту обігових коштів (днів)	зменш.	281,56	308,35	288,35	26,79	-20,00	109,52	93,51
Коефіцієнт оборотності запасів	збіл.	3275,39	1131,28	1166,97	-	35,69	34,54	103,15
Період одного обороту запасів (днів)	зменш.	0,11	0,32	0,31	0,21	-0,01	289,53	96,94
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	збіл.	14,22	12,50	4,57	-1,72	-7,93	87,92	36,57
Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	зменш.	25,32	28,80	78,76	3,48	49,95	113,74	273,43
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	збіл.	1,87	1,75	2,26	-0,12	0,51	93,60	129,24
Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	зменш.	192,64	205,81	159,24	13,17	-46,57	106,84	77,37
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	збіл.	4,05	3,53	2,80	-0,52	-0,73	87,18	79,29

Таблиця А.9 - Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «НоваПей»
за 2018-2020 роки, тис. грн

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, темп росту (ТР, %)		
	2018	2019	2020	2019/ 2018	2020/ 2019	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2043578	2642355	3858804	598777	1216449	129,30	146,04	188,83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1133765	1359322	1846383	225557	487061	119,89	135,83	162,85
Валовий прибуток	909813	1283033	2012421	373220	729388	141,02	156,85	221,19
Інші операційні доходи	95168	87107	39410	-8061	-47697	91,53	45,24	41,41
Адміністративні витрати	226818	293293	338286	66475	44993	129,31	115,34	149,14
Витрати на збут	132994	158569	103763	25575	-54806	119,23	65,44	78,02
Інші операційні витрати	97352	90235	44746	-7117	-45489	92,69	49,59	45,96
Фінансовий результат операційної діяльності:	547817	828043	1565036	280226	736993	151,15	189,00	285,69
Інші фінансові доходи	-	72059	74722	72059	2663	-	-	-
Інші доходи	-	-	468	-	468	-	-	-
Фінансові витрати	-	2237	2106	2237	-131	-	94	-
Інші витрати	6	1982	560	1976	-1422	33033	28	9333,33
Фінансовий результат до оподаткування	588909	895883	1637560	306974	741677	152,13	182,79	278,07
Витрати (дохід) з податку на прибуток	118827	182042	293485	63215	111443	153,20	161,22	246,99
Чистий фінансовий результат	470082	713841	1344075	243759	630234	151,85	188,29	285,92

Таблиця А.10 - Показники рентабельності ТОВ «НоваПей» за 2018-2020 роки

Показники	Од. вим.	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп росту (ТР, %)	
		2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Чиста рентабельність продажу продукції (товарів, робіт, послуг)	до збіл.	23,00	27,02	34,83	4,01	7,82	117,44	128,93
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	до збіл.	35,01	36,97	50,21	1,96	13,24	105,59	135,80
Рентабельність власного капіталу	до збіл.	123,99	113,91	126,36	-10,08	12,45	91,87	110,93
Рентабельність оборотних активів	до збіл.	37,26	38,82	53,09	1,56	14,27	104,18	136,76
Рентабельність реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	до збіл.	26,91	31,46	40,70	4,54	9,24	116,88	129,38
Рентабельність витрат	до збіл.	36,82	45,89	68,62	9,07	22,73	124,62	149,53
Коефіцієнт реінвестування	до збіл.	100,00	100,01	100,00	0,01	-0,01	100,01	99,99
Період окупності капіталу	до зменш.	285,61	270,48	199,17	-15,13	-71,30	94,70	73,64
Період окупності власного капіталу	до зменш.	80,65	87,79	79,14	7,14	-8,65	108,85	90,15
Чиста рентабельність продажу продукції (товарів, робіт, послуг)	до збіл.	23,00	27,02	34,83	4,01	7,82	117,44	128,93
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	до збіл.	35,01	36,97	50,21	1,96	13,24	105,59	135,80
Рентабельність власного капіталу	до збіл.	123,99	113,91	126,36	-10,08	12,45	91,87	110,93

Додаток Б

Класифікація видів фінансового стану підприємства в залежності від значення інтегрального показника фінансового стану

Таблиця Б 1 - Види фінансового стану підприємства в залежності від значення інтегрального показника фінансового стану [9]

Значення І	Фінансовий стан	Характеристика
Менше 0	Незадовільний фінансовий стан	Характеризується збитковою діяльністю, низьким рівнем ліквідності та залежністю від зовнішніх джерел фінансування.
0-38	Задовільний фінансовий стан	Низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.
39-60	Стабільний фінансовий стан	Високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності та фінансовій стійкості.
61-99	Впевнений фінансовий	Показники, що характеризують фінансовий стан, знаходяться на оптимальному рівні.
Більше 99	Куражний фінансовий стан	Характеризується надвисоким рівнем прибутковості та платоспроможності. Частіше за все підприємства недовгий проміжок часу перебувають в такому стані, оскільки такий стан є виснажливим і ресурсномістким.

Додаток В

Класифікація типів фінансового стану підприємства

Таблиця В 1 - Типи фінансового стану підприємства [24,31,32]

Значення Z	Значення Y	Значення X	Тип фінансового стану	Пояснення до типу
$Z < 0$	$Y < 2$	$X < 0$	1 тип фінансового стану	Фінансовий стан можна охарактеризувати, як близький до банкрутства. Даний тип характеризується збитковою діяльністю, низькою оборотністю активів та нестачею власних коштів для фінансування поточної діяльності підприємства.
$Z < 0$	$2 < Y < 4$	$X < 0$	2 тип фінансового стану	Стабільність цього типу залежить від зовнішніх джерел фінансування. Даному типу характерний низький рівень ефективності використання капіталу, ліквідності і платоспроможності.
$Z < 0$	$Y < 4$	$0 < X < 4$	3 тип фінансового стану	Даному типу характерний низький рівень ліквідності та фінансової стійкості, зумовлений неефективним використанням капіталу підприємства.
$Z < 0$	$Y > 4$	$X > 4$	4 тип фінансового стану	Підприємство, рівень ліквідності якого знаходиться на нормативному рівні, але неефективне використання капіталу призводить до втрати фінансової незалежності.
$0 < Z < 75$	$2 < Y < 4$	$X < 0$	5 тип фінансового стану	Підприємства, які ефективно використовують капітал, але диспропорція в структурі майна та/або капіталу призводить до втрати фінансової незалежності.
$0 < Z < 75$	$Y < 4$	$0 < X < 4$	6 тип фінансового стану	Прибуткові підприємства, які залежать від зовнішніх джерел фінансування з низьким рівнем ліквідності та платоспроможності.
$0 < Z < 75$	$2 < Y < 4$	$X > 4$	7 тип фінансового стану	Підприємства, які ефективно використовують капітал та мають достатній рівень фінансової стійкості, але не приділяють достатньої уваги рівню платоспроможності та ліквідності підприємства.
$0 < Z < 75$	$Y > 4$	$X > 4$	8 тип фінансового стану	Успішні підприємства з достатньо високим рівнем ефективності використання капіталу, оптимальною структурою фінансування поточної діяльності та високим рівнем ліквідності і платоспроможності.
$Z > 75$	$Y < 4$	$X < 0$	9 тип фінансового стану	Амбіційні підприємства, основною метою яких є збільшення прибутковості капіталу, за рахунок цього вони можуть фактично безпроблемно отримувати кредити, але це призводить до виникнення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. При цьому рівень платоспроможності підприємств знаходиться за межами рекомендованого рівня.
$Z > 75$	$Y < 4$	$0 < X < 4$	10 тип фінансового стану	Підприємства з високим рівнем ефективності використання капіталу та недостатнім рівнем платоспроможності та фінансової стійкості.
$Z > 75$	$Y < 4$	$X > 4$	11 тип фінансового стану	Стабільність фінансового стану забезпечується за рахунок високого рівня ефективності використання капіталу та оптимальною структурою капіталу, при цьому спостерігається недолік найбільш ліквідних коштів для забезпечення достатнього рівня ліквідності.
$Z > 75$	$Y > 4$	$X > 4$	12 тип фінансового стану	Надвисокий рівень прибутковості підприємства, оптимальна структура капіталу і майна підприємства, але отримання надприбутків може носити тимчасовий